

Ziarul Nostru

Ziarul oficial al ORGANIZAȚIEI REPREZENTATIVE A EVREILOR ORIGINALI DIN ROMANIA - 2013 numărul 3

O suta trei zeci de ani

de la apariția primelor
așezări construite
de evreii emigranți din
România.

Discursul lui Zeev Schwartz

„Cu deosebită plăcere îi salut pe cei care participă alături de noi la această seară dedicată împlinirii a 130 de ani de la primele așezări construite de emigranții veniți din România în Israel: Rosh Pina, Zihron Yakov și Rishon le Zion.

La sfârșitul anului 1881 a avut loc la Focșani, primul Congres sionist, cu 16 ani înaintea Congresului de la Basel, care a avut loc în 1887. Au participat atunci 56 de delegați din 33 de organizații de pe teritoriul României, care reprezentau aproximativ 70000 de oameni.

Acolo s-a hotărât că rezolvarea problemei evreiești este emigrarea în Palestina acelor ani.

Secretarul congresului i-a scris o scrisoare în ebraică lui Theodor Herzl, informându-l despre hotărârea de emigrare în Palestina.

Ambasadorul Austro Ungariei, care a participat la acest Congres a afirmat mai târziu că a fost respinsă de la început ideea emigrării în America.

În 1882 au venit primii emigranți din Moinești, Galați și Bacău care au construit așezările menționate, și care au avut la început un caracter agricol. Mai târziu situația evreilor din Europa și implicit din România s-a înrăutățit culminând cu Holocaustul din perioada nazistă. Au fost exterminați 6 milioane de evrei. În România din 800.000, 350.000 au pierit în lagăre, în urma scufundării vaselor Struma și Mefcure, în trenurile morții de la Iași, în pogromuri.

În 1948 s-a proclamat statul Israel. Noi românii ne-am integrat în viața israeliană și așa cum bunicii noștri au construit primele așezări așa și noi am contribuit la construirea și dezvoltarea țării noastre, remarcându-ne în toate domeniile de activitate: armată, industrie, cercetare, artă, etc.

Eu sunt mândru de contribuția noastră a evreilor veniți din România la dezvoltarea țării noastre și sunt mândru că sunt evreu israelian.

Când am participat, alături de Șimon Peres, președintele țării, la comemorarea morții celor 6 piloți evrei, într-un accident petrecut în munții Carpați, cu ocazia unui exercițiu militar, și a fost invitat să vorbească comandantul suprem al aviației israeliene, generalul Ido Nehuștan, pe lângă tristețea pe care am simțit-o la pierderea acelor 6 israelieni, m-au trecut fiori, m-am simțit mândru că sunt evreu israelian și mi-am amintit de felul în care eram catalogați în România „jidani fricoși”.

în „Țara Sfântă”. Reîntoarcerea pe meleagurile de unde strămoșii noștri au fost alungați, era un vis milenar al neamului nostru.

La fiecare sărbătoare, când se închina un pahar, la fiecare întâlnire, când se despărțeau, evreii își urau „La anu la Ierusalim”.

Prima emigrare a avut loc în 1882. Acei precursori, veniți în mare parte din Moinești, au construit primele așezări agricole la Rosh Pina și Zihron Yaakov. La sfârșitul anului trecut, o delegație a H.O.Rului a participat la acțiunea organizată în România, cu ocazia împlinirii a 130 de ani de la congresul din Focșani.

continuarea din pagina 1

Anul acesta, pe 21 februarie, HORul a organizat o festivitate, la Petah Tikva, în sala Șaret, pentru a sărbători 130 de ani de la prima emigrare. Au participat în jur de 400 de israelieni originari din România. Seara a fost condusă de Șlomo Abramovici, locțiitorul președintelui H.O.R. și a fost deschisă de Moni Șanștein, președintele filialei Petah Tikva.

Eli Abutbul, primarul orasului Zihron Yaakov.

Au luat cuvântul dnul Zeev Schwartz- președinte H.O.R. pe țară, dna Tatiana Iosiper-ministru consilier la Ambasada României din Israel, dna Colette Avital- președinta Uniunii Organizațiilor Supraviețuitorilor Holocaustului, dna Gina Pană- directoarea Institutului Cultural Român, primarii orașelor Petah Tikva și Zihron Yaakov și președintele asociației originarilor din Moinești.

Moni Șanștein, președintele filialei Petah Tikva.

Tatiana Iosiper ministru consilier la Ambasada României din Israel

formația de dansuri din Carmiel

A fost prezentat un film cu imagini din perioada de pionierat, când haluțimii construiau primele așezări.

Spectacolul a fost susținut de formația de dansuri din Carmiel, care ne-a prezentat un program de dansuri românești extrem de aplaudate de public și de formația Midrahov din Patah Tikva, care ne-a delectat cu cele mai frumoase cântece israeliene, iar sala cânta cu ei.

Seara a fost încheiată de Șlomo Abramovici vice președinte HOR .

El a subliniat că pentru a strânge legăturile cu originarii din România, HORul a organizat un recensământ al originarilor din România și a mulțumit miilor de israelieni de origine română care au răspuns apelului făcut de comitetul executiv HOR și au completat formularele de participare la recensământ. Pentru cei care încă nu știu a reamintit motivele care au determinat să se inițieze, pentru prima dată după 60 de ani, acest proiect.

1. Să acționăm pentru ca și cei veniți după 1953 să primească toate drepturile de supraviețuitori ai Holocaustului și astfel să se pună capăt unei mari nedreptăți.
2. Să cerem guvernului român să ia măsurile necesare pentru a se urgenta procesul de retrocedare a proprietăților evreiești comunitare și particulare naționalizate de regimul comunist.

Apelăm la toți cei care încă nu au completat fișele de recensământ să o facă, deoarece scopul nostru este să vă deservim pe dumneavoastră.

Șlomo Abramovici a continuat citind un fragment din apelul cu care Zeev Schwartz s-a adresat originarilor din România:

„Dragi concetățeni, surori și frați, în ochii mei și a celor cu care lucrez acest recensământ, primul în istoria H.O.Rului, după 60 de ani ,este foarte necesar pentru binele obștei evreilor din Israel originari din România, prin faptul că ne va da posibilitatea să avem o legătură cât mai strânsă cu dumneavoastră și să vă putem reprezenta în toate obiectivele pe care le-am arătat mai sus. Deaceea vă rugăm să priviți cu seriozitate acest proiect și să participați în număr cât mai mare la reușita lui”.

Formularele se pot procura la toate cele 30 de filiale HOR precum și pe site-ul HORului: www.hor.org.il

Deosebit de emoționant a fost momentul dedicat memoriei cunoscutei actrițe de origine română, Rozina Cambos, care din

păcate a dispărut prematur dintre noi. Rozina a fost o demnă urmașe a acelor care au venit să pună o piatră de temelie acestei țări, a noastre.

În cuvântul pe care l-a rostit, în continuare dna Gina Pană, a subliniat rolul deosebit de important pe care l-au jucat evreii în toate domeniile de activitate din România.

formația Midrahov din Patah Tikva

Ziarul
Nostru

Editor HOR
Director Șlomo Abramovici
Redactor șef Sanda Feller
Redactor principal Sachter Eliahu
Redactori: Nathan Cohen,
Șlomo Abramovici, Moșe Flitman
Marcel Fișer
Grafica Solo Caminer
Fotografii Ștefan Răducanu
Corectori: Rina Katz,
Hermina Ioel
Colaboratori: Rodica Grindea,
Negru Rashela,
Toți președinții de filiale,
Membrii comitetelor executive
locale
Adresa: St. Alexander Yanai 3
TEL-AVIV zip code: 62382
Tel. 03-5466502, Fax: 03-5468444
E-mail: olerom11@bezeqint.net
Site: www.hor.org.il

Filiala Aco

Adresa clubului: Atzmaut 33
Deschis luni, miercuri, sâmbătă,
între 15.00 – 18.30
Telefon:04-9911157 fax:04-9911157
Colectivul de conducere
David Alterzon președinte
Suzi Alterzon vice președinte
Toni Iancovici membră

Filiala Așchelon

Adresa filialei (club):
Șalom Aleiham 3
Deschis de duminică până miercuri
între 8:30 – 11:00
Telefon: 08-6764023 fax: 08-6714879
Email: Saraby@bezeqint.net
Colectivul de conducere:
Zeev Schwartz președinte
Sara Ben Iosef vice președintă
Pascal Grisar responsabilul clubului
Aneta Last
Itzhak Froimovici
Rica kohen responsabil cultural
Ahron Abramovici casier

Filiala Așdod

Adresa filialei (club):
Aba Hilel Silver 11
Deschis de duminică până joi
între 16:00 – 19:00
Telefon: : 08-8560119
Colectivul de conducere
Ioșua Zontag președinte
Rahel Negru locțiitor
Felician Solomon
responsabil cu organizarea
Rina Șlomo Iosef membru
Herman Solomon membru
Bercu Igar membru

Filiala Kiriad Gad

Adresa clubului: Atzmaut 68
Telefon:08-6888124 fax: 08-6880681
Deschis în fiecare luni
între orele 16:00 – 19:00
Comitetul de conducere
Coca Romașcanu președintă
Iacov Alter vice președinte

Filiala Kraiot

Adresa filialei: Dalia 5/1
Deschisă luni de la 16:00 la 20:00
Telefon: 077-2063366 fax: 077-2063366
Email ROBISIT@013.NET.IL
Colectivul de conducere
Robert Ștal președinte
Aghi Mendel generația a treia
Șoșana Ștal secretară
Victor Albu cultural

Intilnirea unui grup de prieteni membri H.O.R. filiala din Kraiot.

Viitoarea generatie care ne va urma. Membri filialei din Kraiot la o iesire la iarba verde in Galil

Filiala Beer Sheva

Adresa filialei: Str Histadrut nr. 2
Deschis duminică, marți și joi
10:00 – 13.00 Marți 18,00 – 20:00
Telefon: 08-6232395 fax: 08-6651605
Colectivul de conducere
Nathan Cohen președinte
Eliahu Sahter vice președinte
Avi Heler secretar, **Lipa Melu**
membru, **Gina Petrescu** membră
Hermiona Ioel membră
Uzi Cioclu membru

Filiala Bat Yam

Adresa filialei: str.
Hatzmaut 49
(mahon Vitzo)
Deschis duminică 17:00
la 19:00
Telefon: 054-4647445
Colectivul de conducere
Rina Katz președinte
Mela Anghelovici
vice președintă

Filiala Carmiel

Adresa:
Șderot Hanasi nr.15
Deschis deschis în fiecare
zi între 8:00 – 11.00 16:00 – 19:00
Colectivul de conducere
Moșe Flitman
președinte
Israel Surdu casier
Anca Marcovici secretară
Gabi Vitni membru
Reli Randau membră
Berta Lerer membră

Filiala Naharia

Adresa clubului: Hertzal 63
Deschis duminică și marți
de la 10:00 – 12:00
Joi de la 17:00 – 18:30
Telefon: 04-9923384,
fax: 04-9923384,
Colectivul de conducere
Marcel Fișer președinte
Simon Goldștain membru
Itzhak David membru
Dori Zarovici membru
Rahel Haim casieră
Vizla Karlin membru
Malca Goldștain membru

Filiala Hedera

Adresa clubului: Roșild 46
telefon: 04-6222714
Deschis de duminică până joi
de la 9.00 la 11.00
duminică marți joi de la 16:00 la
19:00 vineri de la 9:00 – 11:00
Colectivul de conducere
Nadia Kurtz președintă
Ester Herșcovici vice președintă
Menahem Diamant casier
Erna Anca secretară
Aliza Fridman bibliotecară
Jeni Davidovici probleme sociale

Filiala Natania

Str. Remez 13 et 5 (Beit Haistadrut)
Deschis de duminică până joi
între 7:30 – 9:00 duminică între 16:17
telefon: 09-8843388 fax: 09-8333532
Colectivul de conducere
Rudi Aizner președinte
Rahel Fucs vice președinte
Adolf Copolovici coordonator
Șoșana Foge secretară
Ada Cuzner activistă

Fotografii de la filiala din Hedera.

Filiala Pardes Hana

Adresa clubului:
Beit Harișonim
Deschis Duminică și Marți
între orele: 15.00 – 18:30
Telefon: 04-6370709
Comitetul de conducere
Cerna Holțer
președintă
Țila Meraru casieră

Filiala Cfar Saba

Adresa clubului:
Beit Hastudent
Deschis miercuri
de la 11:00 la 20:00
Telefon: 09-7650040
fax: 09-7650040
Colectivul de conducere
Miriam Segal
președintă
Rita Marcus ajutoare

Filiala Haifa

Str. Nordau 10 Deschis
duminica și joi între 9:00 : 13:00
Telefon: 04-8645082/4
fax: 04-8645082
Colectivul de conducere
Erna Kreitzer
președintă
Gabi Iancu casieră
David Calmanovici membru
Lea Marcus membră
Adrian Gertz membru
Matilda Gonen membră

Filiala Lud

Str. Hertzel 47 Deschis
duminică de la 12:00 – 16:00
miercuri de la 12:00 – 18:00
vineri de la 12:30 – 16.00
colectivul de conducere
Șlomo Abramovici
președinte
Sandu Vaisman
vice președinte
Segal Iosef casier
Hilda Harabagiu cultural

Filiala Tel Aviv

Adresa
Str. Ianai nr.3
Deschis duminica,
marți și joi
10:00 – 13:00
Telefon: 03-5466502
Conducerea filialei
Feller Sanda
președintă
Rina Katz
locțiitor

REMEMBER

Uri Eliav

Uri Eliav s-a născut la Moinești în anul 1931. Economist, conducător de mari întreprinderi, sionist, sindicalist și om politic, cu o deosebită activitate în C.C. al Partidului Muncii din Israel.

Emigrează în Israel în 1946, la vârsta de 15 ani, făcând

parte dintrun grup clandestin, care trece granița prin Iugoslavia. Ajunge în țară după un stațiu în lagărele britanice din Cipru și intră în chibuțul „Kfar Szold”.

Este secretar general al mișcării „Noar Haoved ” și apoi secretar general al Histadrutului din Așkelon. Devine vice președinte al H.O.R pe întreaga țară și director la „Şikum Ovdim”. Este ales în C.C. al Partidului Muncii și locțiitorul primarului din Așkelon.

Depune o activitate susținută pe tărâm social, politic și în sectorul construcțiilor. Este unul din fondatorii orașului Așkelon și a contribuit permanent la dezvoltarea acestui oraș. Sub conducerea sa, începând cu anul 1968, „Şikum Ovdim” a construit peste 10.000 de locuințe pentru olimi. Pentru merite deosebite a fost decorat și deseori evidențiat în foruri politice și în presă.

A luptat în Palmah. În timpul războaielor a fost comandant de batalion de infanterie ajungând la gradul de maior.

În anul 1988 este ales în unanimitate președintele pe țară a H.O.Rului.

În această funcție a luptat să doboare discriminarea care se face față de olimii din aliaua română. El a dorit să trezească aliaua română din letargia sa politică și să o situeze pe locul pe care îl merită.

În perioada cât a fost președinte s-au format filiale noi, cum ar fi: Bat-Yam, Holon și altele, s-a deschis noul sediu al H.O.R. pe țară din Al. Ianai 3, Tel Aviv și în general s-a simțit o înviorare a activității acestei organizații.

Fotografia lui se află și astăzi pe perete în biroul rezervat președintelui.

A murit în mai 1993, după o lungă și grea suferință.

Mariana Stoica

Păstrându-i o amintire frumoasă
de Rodica Grindea

De obicei, paginile tuturor publicațiilor dedică unei personalități prețuite și iubite câteva rânduri în memoriam cu prilejul unei date „rotunde” de la săvârșirea acesteia din viață.

Dar trebuie oare întotdeauna respectate așa-numitele convenții-maniere gazetărești?

Personal cred că nu este neapărat obligatoriu. Peste scurt timp, ce-i drept, se va împlini un an de la dispariția celei care a fost dr.Mariana Valeria Stoica, fostă ambasadoare a țării noastre natale, între anii 2000 și 2007. Născută în anul 1945, la Almașu, în județul Sălaj, Mariana Valeria Stoica era de formație inginer, absolventă fiind a Institutului Politehnic din Cluj-Napoca, în anul 1968. Între anii 1969 și 1971, a fost inginer responsabil de organizarea educației profesionale și tehnologice pentru industria ușoară, iar între 1973 și 1989 – profesor asociat la Facultatea de Construcții de Mașini, a Institutului Politehnic din Cluj Napoca. În perioada cadentei ca ambasadoare a României în Israel, confrății într-ale profesiei, din „tribul” românesc din Israel și-o amintesc ca pe un om de un excepțional profesionalism, dublat de o cultură generală extrem de vastă; colegii din Corpul diplomatic român și-o amintesc pe forta deputată din partea Partidului Social Democrat pentru spiritul excepțional de prietenie și colegialitate, creându-le celor din jur sentimentul că au lângă ei pe cineva oricând dispus să ajute. Același sentiment l-am încercat și noi, israelienii originari din România, în timpul cadentei ca ambasador a Mariane Valeria Stoica. În cadrul îndatoririlor care-i reveneau în cadrul funcției, d-na ambasador a găsit întotdeauna timpul și dispoziția de a participa la viața cultural-literară a celor din „trib”, manifestând un deosebit atașament și o mare prețuire pentru foștii compatrioți. S-a implicat la rezolvarea multor probleme legate de activitatea consulară și a întreținut legături deosebite cu H.O.Rul participând la toate acțiunile la care a fost invitată. Dnul Zeev Schwartz mi-a relatat că la toate comemorările Holocaustului la care a participat, i-a văzut lacrimi în ochi. Deasemene, faptul că astăzi toți cei care primesc pensii din România, o primesc la poștă în țară și nu mai trebuie să stea la coadă la Ambasadă și să plătească taxe consulare, pentru a face, o dată la 6 luni, o procură unei persoane care să încaseze pensia în România se datorează în primul rând bunei colaborări care a existat între Zeev Schwartz, în calitate de președinte H.O.R în Israel și dr. Mariana Stoica, în calitate de Ambasadoare.

Păstrăm o amintire frumoasă, caldă, atât prezenței Mariane Valeria Stoica în patria noastră veche-nouă, dar și trecerii domniei sale prin această lume, pe care a părăsit-o prea de timpuriu, la numai 67 de ani.

O mărturie

Aceste rânduri mi-au fost sugerate de recitirea articolului „Blestematul an 1941”, din 14 ianuarie 1994 și semnat de dl. Marius Mircu, în publicația „Viața noastră”. Mă numesc Meir Grinstein și sunt născut la Iași. Am locuit o perioadă la București, str. Bradului nr. 1, colț cu Calea Văcărești. Am venit în Israel la 11 februarie 1962. În noaptea de groază din 21 ianuarie 1941, am fost prins de un grup de legionari înarmați cu pistoale, care m-au silit să merg cu ei. M-au târât la cuibul lor din Intrarea Mistrețului nr. 4, dinspre str. Aurora. Localul, fost depozit de tăbăcării, plin cu suluri pentru tălpi și cu piei, era împărțit în vreo 20 de mici compartimente, din fier și cu uși de fier și plase metalice.

Am fost închis într-una din aceste boxe împreună cu alții, care fuseseră aduși înaintea mea și după mine. Pe la ora 23, celulele erau aproape completate. Atunci a început jaful: ni s-au luat ceasurile, banii, orice aveam mai de preț și am fost amenințați că la urmă se va face un control și cine va fi găsit cu valori nepredate, va fi împușcat.

După acest jaf general, au început să ne scoată unul câte unul în holul mare, amenajat special, din ordinul comandantului. Acolo, șase legionari ne-au luat pe fiecare, suspendându-ne de mâini și de picioare, în timp ce alți doi ne loveau cu băte cu ținte în șale și pe spate, câte 20 de lovituri. De acele ținte se agățau bucăți de piele și de carne. Toată noaptea s-au auzit vaiete și gemete.

Pe la ora 7 dimineața, ne-au pus să ne spălăm, să ne aranjăm hainele, după care ne-au spus să plecăm. Treceam printre două șiruri de câte zece haidamaci, care ne lovau cu bătele, pe unde nimereau.

Afară, în stradă, spre deosebire de fiarele dinăuntru, în graba de a ne îndepărta, sufletele de buni creștini și cu frica lui Dumnezeu au strigat la noi să ne ascundem, căci se dăduse ordin să fim împușcați și într-adevăr, în urma noastră am auzit detunături.

Desigur că cele scrise mai sus alcătuiesc un rezumat documentar, din dorința de a afla dacă vreunii din cei mulți, supuși acelor torturi, au semnalat vreodată întâmplarea, sau dacă unii dintre ei și-au pierdut viața.

În Israel, m-am recalificat la compania „Solel Bone”, am locuit la Ashkelon, iar după recesiunea din 1965, am trecut la Hevrat Rubinstein, participând ca șef de șantier la construirea a mii de clădiri, de locuințe și de birouri. În 1986 am

fost numit secretar la Hitachdut Olei Romania, la filiala Bat-Yam, pe-atunci nou înființată. Din anul 2000, activez la aceeași filială ca voluntar, ajutând femei în situații dificile. Continui această activitate și astăzi, la 98 de ani.

Menționez mai jos „activitatea” mea din perioada 1941, cu începere din 10.01.1941, când am fost trimis la muncă obligatorie, începând cu regiunea Galați.

Între 1.07.1941 și 17.09.1941, am lucrat la săpatul de canale și taluzări, pentru antrenamentele de tir ale soldaților; între 18.09.1941 și 27.06.1942 am fost încorporat în detașamentul 16 și trimis la Baldovineț-Brăila, la construcții de cazemate pentru linia frontului; în perioada 28.06.-20.10.1942 am participat la descărcarea din trenuri de marfă a costumelor de protecție contra atacurilor cu gazul toxic iperită, la Câmpulung-Muscel; de acolo, am fost dus în lanțuri, de către jandarmi, la București, unde am fost judecat la Curtea Marțială și condamnat la 25 de ani de temniță, la închisoarea Jilava, unde am fost deținut între 20.08.1942 și 20.02.1943. După 6 luni, la intervenția primarului Anastasiu, procesul s-a rejudecat. După aceea, am fost timp de o lună la Liceul Industrial Polizu, la construcții de ceasuri pentru verificarea consumului de apă; între 12 martie 1943 și 22 aprilie 1943 am fost la curățarea zăpezii de pe străzi; după aceea dată, am fost trimis la Panciu, pentru încărcarea în vagonete pe șine a molozului caselor distruse de marele cutremur și îndreptate spre marginea orașului; între 30.11.1943 și 23.08.1944 am lucrat la încărcarea camioanelor, la cariera de nisip de la Băneasa.

Acesta este „filmul” uneia din cele mai cumplite perioade din viața mea.

Meir Grinstein.

Precizare

În urma necrologului făcut de dna Iulia Deleanu, corespondent la revista F.C.E.R., Realitatea Evreiască, deosebit de elogios, cu ocazia încetării din viață a dnului avocat Iulian Sorin z. l., am primit telefoane la sediul H.O.Rului de la zeci de persoane, care trăiesc în Israel și care au avut de suferit în perioada în care dnul Iulian Sorin a fost colonel de securitate. Aceștia au povestit că dnul. Avocat Iulian Sorin, fiind colonel de securitate au simțit pe pielea lor anchetele cumplite din beciurile securității conduse de Iulian Sorin.

Zeev Schwartz

Președinte HOR în Israel

JURITIC

RETROCEDAREA PROPRIETĂȚILOR CONFISCATE DIN ROMÂNIA ILUZIE SAU SPERANȚĂ LEGITIMĂ?

DUPĂ CUM SE ȘTIE, ROMÂNIA A LEGIFERAT LEGEA 10/2001, CONFORM CĂREIA SE DĂ POSIBILITATEA PROPRIETARILOR DEPOSEDAȚI DE BUNURI ÎN PERIOADA 1945 – 1989, ȘĂ ȘI LE REVENDICE SAU SĂ PRIMEASCĂ DESPĂGUBIRI ÎN NATURĂ SAU ÎN ECHIVALENT , (ÎN CAZUL ÎN CARE ACESTEA AU FOST ÎNSTRĂINATE CONFORM LEGII 112/1995).

ÎN FAPT, FOARTE PUȚINI AU FOST ACEIA CARE AU REUȘIT SĂ – ȘI CAPETE DREPTURILE FIE ÎN CALITATE DE PROPRIETARI, FIE ÎN CALITATE DE MOȘTENITORI AI ACESTORA.

LEGEA 10/2001, CU PRELUNGIRILE RESPECTIVE, A ACORDAT UN TIMP RELATIV SCURT DE 1 AN ȘI 9 LUNI, PENTRU INTRODUCEREA ACESTOR NOTIFICĂRI DE REVENDICARE. APOI, MULȚI NU AU REUȘIT SĂ COMPLETEZE DOSARELE CU ACTELE DOVEDITOARE ȘI CERERILE LE-AU FOST RESPINSE PE ACEST MOTIV.

ÎN URMA EFORTURILOR SUPLIMENTARE ȘI A PRESIUNILOR ASUPRA GUVERNULUI ȘI A PREȘEDINTELUI ROMÂNIEI, S-A LEGIFERAT LEGEA 247/2005, CARE A EXTINS PERIOADA DE PREDARE A ACTELOR DOVEDITOARE PÂNĂ LA REZOLVAREA NOTIFICĂRILOR ȘI CARE A INCLUS ÎN DREPTUL DE REVENDICARE ȘI TERENURILE AGRICOLE ȘI PĂDURILE.

INIȚIAL, DESPĂGUBIRILE ÎN NUMERAR SE ACORDAU PÂNĂ LA SUMA DE 500 MII DE RONI, ÎN 2 RATE ANUALE, RESTUL DE DESPĂGUBIRI FIIND ACORDATE SUB FORMĂ DE ACȚIUNI ALE FONDULUI PROPRIETATEA.

LA DATA DE 13.03.2012 GUVERNUL ROMÂNIEI A EMIS ORDONANȚA DE URGENȚĂ NR. 4 PRIN CARE SE SISTEAZĂ ATÂT PLĂȚILE ÎN NUMERAR CÂT ȘI EMITEREA DE ACȚIUNI ALE FONDULUI PROPRIETATEA ȘI DE TITLURI DE DESPĂGUBIRE, PRECUM ȘI EFECTUAREA EVALUĂRII BUNURILOR, CARE STĂ LA BAZA ACORDĂRII DESPĂGUBIRILOR, PÂNĂ LA DATA DE 9/07/12.

ULTERIOR DATA S-A PRELUNGIT PÂNĂ LA 15/05/2013, DECL. TOȚI CEI CARE AU REUȘIT SĂ PRIMEASCĂ DECIZII FAVORABILE DE DESPĂGUBIRI SE AFLĂ ÎN PREZENT ÎN IMPOSIBILITATEA DE A PRIMI DESPĂGUBIRILE ACORDATE DE AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚILOR, IAR PENTRU DOSARELE RĂMASE, NU SE MAI NUMESC EVALUATORI PENTRU EVALUAREA BUNURILOR. DOSARELE RĂMÂNÂND ÎN SUSPENSIE.

PE DE ALTĂ PARTE, PROPRIETARI, SAU MOȘTENITORI LOR, CARE NU AU REUȘIT SĂ INTRODUCĂ ÎN TERMEN NOTIFICĂRILE CONFORM LEGII 10/2001,

SAU LE-AU INTRODUS GREȘIT ȘI AU FOST RESPINSE, AU ÎNCERCAT SĂ-ȘI REVENDICE BUNURILE CONFISCATE PRIN ACȚIUNI JUDECĂTOREȘTI CONTRA STATULUI ROMÂN ȘI A PRIMĂRIILOR SAU ALTE INSTITUȚII DEȚINĂTOARE, PE BAZA ART. 480 AL CODULUI CIVIL VECHI, AJUNGÂND PÂNĂ LA INSTANȚA CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI.

UNELE INSTANȚE AU DECIS ÎN FAVOAREA RECLAMANȚILOR, ALTELE CONTRA LOR, PÂNĂ CÂND, PROCURORUL GENERAL AL ROMÂNIEI A INTRODUS UN RECURS ÎN INTERESUL LEGII, LA ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE. ACEASTA, PRIN SENTINȚA CIVILĂ NR. 353/30.04.08 A HOTĂRĂT CĂ LEGEA 10/2001 ESTE O LEGE SPECIALĂ ȘI PRIN APLICAREA PRINCIPIULUI SPECIALIA GENERALIBUS DEROGANT, ESTE PREPONDERENTĂ ASUPRA LEGII GENERALE DIN CODUL CIVIL, ȘI DECI, CINE NU A NOTIFICAT ÎN TERMEN ÎȘI PIERDE DREPTUL DE A REVENDICA.

PROBLEMA AJUNSA SĂ FIE DEZBĂTUTĂ LA CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, ÎNSĂ A FOST RESPINSĂ PE MOTIV CĂ ART. 1 DIN PROTOCOLUL ADIȚIONAL AL CONVENȚIEI EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI, NU APĂRĂ O SIMPLĂ SPERANȚĂ DE RESTITUIRE A UNUI BUN NAȚIONALIZAT ȘI TREBUIE SĂ FIE CONSIDERATĂ O SPERANȚĂ LEGITIMĂ, BAZATĂ PE ÎNȚIEREA UNEI PROCEDURI CONFORME UNEI LEGI DE RESTITUIRE.

EXISTĂ ÎNSĂ MULTE CAZURI ÎN CARE O PERSOANĂ NU A INTRODUS LA TERMEN NOTIFICARE, DIN NECUNOȘȚINȚĂ DE CAUZĂ , PROVOCATĂ FIE DE STAREA SĂNĂTĂȚII PRECARE, FIE DE VÂRSTA ÎNAINȚATĂ, FIE DE LIPSA DE CONTACT CU OAMENI CUNOSCĂTORI AI PROBLEMEI, FIE DE DEPĂRTAREA GEOGRAFICĂ, FIE DE TOATE LA UN LOC.

CAZURI DIN ACESTEA NU AU FOST ÎNCĂ NICIODATE DEZBĂTUTE LA CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, CARE ÎN ACEASTĂ CONDIȚIE SPECIALĂ, AR PUTEA SĂ RECUNOASCĂ CĂ ȘI ACEȘTIA AU AVUT O „SPERANȚĂ LEGITIMĂ” DE A-ȘI RECĂPĂTA PROPRIETĂȚILE, DEȘI NU AU INTRODUS NOTIFICARE ȘI NU E CORECT A LE ÎMPIEDICA ACCESUL LA JUSTIȚIE, PE DRUMUL LEGII GENERALE A CODULUI CIVIL, (VEZI HORĂRĂREA PRINȚULUI HANS-ADAM II DE LIECHTENSTEIN CONTRA GERMANIEI, DIN 12 IULIE 2001, RECUEIL 2001- IV, p-389 și urm.)

ÎN ULTIMA CAMPANIE ELECTORALĂ DIN ROMÂNIA, EXTINSĂ ÎN ISRAEL, CARE ESTE CONSIDERAT DE ROMÂNIA CA FIIND PARTE A COLEGIULUI 4 DIASPORA, CANDIDAȚII AU PROMIS CĂ DACĂ VOR FI ALEȘI, VOR ÎNȚIERA PROIECTE DE LEGE PRIN CARE SĂ SE REACTIVEZE NOTIFICĂRILE MENȚIONATE ÎN LEGEA 10/2001 ȘI SĂ ACCELEREZE PLĂȚILE DE DESPĂGUBIRI.

SĂ SPERĂM CĂ ACESTEA NU VOR FI NUMAI PROMISIUNI ELECTORALE.

PRIN ACEASTA RĂSPUND SI CELOR MULȚI CARE S-AU ADRESAT FILIALELOR H.O.R, VERBAL SAU ÎN SCRIS, ÎN ACEEAȘI PROBLEMĂ.

HAIM IANAI IANCULOVICI AV. CONSILIER JURIDIC H.O.R.

O altă privire asupra cimitirelor evreiești din România

Una din problemele care ne frământă pe noi evreii de origine română, care trăim în Israel, este starea jalnică a celor 815 cimitire evreiești de pe teritoriul României. Majoritatea dintre noi nu mai avem rude în viață în România, dar avem acolo morți dragi și bineînțeles dorim să le vizităm mormintele, să aprindem o lumânare, să spunem o rugăciune, dar de cele mai multe ori ne dăm bătăuți, pentru că nu avem cum să ajungem la ele.

Când intri într-un cimitir evreiesc ai senzația că ești în junglă. Vegetația, cât casa, acoperă mormintele și cărările de acces. Totul este distrus, totul este paragină. Ceea ce este cel mai trist este că domnul Vainer, președintele FCER, primește milioane de dolari, anual, pentru întreținerea lor.

Am în față articolul dnei Adina Keidar apărut în „Jurnalul Săptămânii” din 1 noiembrie 2012 intitulat „Cimitirele evreiești sunt pe mâini bune”, cred că doamna a uitat să pună acest titlu în ghilimele, alături de zeci de scrisori, venite la Centrala HOR, ale unor compatrioți care se plâng că nu au putut ajunge la mormintele pe care le căutau, nu pentru că nu știau unde sunt, ci pentru că accesul era imposibil.

Voi reda un fragment dintr-una din aceste scrisori, care mi se pare foarte semnificativ: **„În Bacău sunt 2 cimitire și o sinagogă veche de peste 100 de ani. Cimitirul vechi este într-un hal de nedescris. Cred că nu mai este nici o piatra mortuară în picioare, gardul este spart și nu există nici un drum. Iarba a acoperit aproape în întregime tot spațiul cimitirului.**

Mai există în Bacău și un cimitir nou. Și acolo iarba acoperă mormintele, rândurile nu se mai cunosc. Primarului din Bacău, d-l Romică Stavarache, care este un primar pro evrei (a dat numele unei școli după rabinul Șafran) a vrut să pună la dispoziția Comunității ierbicide. A fost de asemenea de acord să dea 1-2 oameni care să împrăștie materialul deoarece este periculos. Comunitatea, însă a refuzat, Dumnezeu știe de ce. Sinagoga Cerealiștilor din Bacău este o clădire periculoasă, fiind gata să cadă. Nimeni nu încearcă să consolideze clădirea, urmând ca mai tirziu, dacă vor fi condiții, să o renoveze. Chiar dacă sunt persoane care ar fi dispuse să doneze bani și să execute aceste reparații, Comunitatea se opune, deoarece în viziunea ei acești bani trebuie să le fie predați și ea va fi cea care va executa reparațiile cum și când va dori.”

Moni Șenștein președintele filialei HOR Petah Tikva.

Plante crescute în neștire nu numai că au acoperit trecerile și mormintele, dar au ros pietrele și totul arată ca într-un film de groază.

Poate că înainte de a fi atât de „entuziasmată” și de a afirma că totul este roz, doamna Keidar ar trebui să viziteze cimitirele din Pitești, Bacău, Iași și chiar din Mihăileni. Evidența computerizată a mormintelor există, probabil numai în București, dar asta nu este foarte important, deoarece au existat todeauna registre foarte bine întreținute, de unde puteai afla adresa unui mormânt, dar nu aflai și ce scamatorii trebuie să faci ca să ajungi la el!

Ce se face un om bătrân, care vine la cimitir și, care nu are norocul să vină cu un șofer care e prieten cu Seghei, administratorul cimitirului Giurgiu și care nu știe că trebuie să dea „câțiva euro” ca să vină omul cu coasa, sau nu știe de unde să-l găsească, sau dacă nu vine la cimitirul Giurgiu, ci la alt cimitir din România, cum ar fi Pitești, Bacău, Iași, unde nu este nici un om cu coasa?

În urmă cu doi ani domnul Zeev Schwartz a fost la cimitirul Giurgiu. Știa unde este mormântul pe care îl căuta, dar nu putea ajunge la el și până nu a scos cartea de vizită să-și decline calitatea oficială, portarul i-a spus să se descurce cum poate. Doar după ce s-a prezentat portarul a chemat administratorul și acesta a chemat omul cu coasa. La întrebarea lui Zeev Schwartz de ce nu se face ceva pentru a ușura accesul la morminte, administratorul a răspuns că nu ar fi o problemă dacă ar avea un caterpillar, dar aceasta costă 50 de mii de dolari și dnul Vainer nu este de acord. La milioanele pe care le primește dnul Vainer, pentru îngrijirea cimitirelor, un astfel de utilaj, care poate fi folosit mulți ani și în diverse cimitire, cred că ar fi fost o achiziție foarte utilă și eu nu aș mai fi avut ce scrie astăzi, și credeți-mă nu mi-ar fi părut rău deloc.

O să-mi răspundeți că problema se poate rezolva cu „câțiva euro”, iar eu vă întreb de ce, când există o Comunitate care ar trebui să se ocupe de îngrijirea cimitirelor. Este o rușine. Pentru noi cimitirele sunt locuri sfinte și fiecare din noi avem cultul morților.

Este umilitor pentru noi să privim cimitirele noastre din toate orașele, chiar și din capitală, comparativ cu cele creștine îngrijite, cu bănci de marmură pe toate aleile

și nu numai pe alea principală cum este la cimitirul Giurgiu.

Pentru că noi nu mai trăim în România, deci practic nu ne putem îngriji singuri mormintele, domnul Aurel Vainer primește multe milioane de dolari, în fiecare an, pentru a se ocupa de această problemă și din păcate nu face nimic. Vegetația crește la loc, dar nu atât de repede. Ca dovadă, anul acesta, deci după un an de la acțiunea cu coasa, dul Schwartz a ajuns fără probleme la mormintele socrilor

lui. De ce în orașele mici nu se fac garduri de beton în jurul cimitirelor (mi s-a spus că metalul și lemnul se fură).

Ar fi bine dacă cimitirele evreiești din România ar arăta ca cel din fotografia care însoțește articolul doamnei Keidar, dar nu arată așa. Acolo totul este urât și dezolant. În anul 2008, rabinul Buchnic, președintele Consiliului Rabinic din Bruxelles, într-o discuție pe care a avut-o cu Zeev Schwartz, s-a oferit să se ocupe de îngrijirea a 100 de cimitire, indiferent cât costă, cu condiția ca banii necesari să fie gestionați

de o fundație pe care dânsul să o deschidă în Israel. Dnul Vainer s-a opus, spunând că își dă acordul numai dacă banii intră în contul Comunității, care să gestioneze reparațiile. Rabinul nu a acceptat și proiectul s-a terminat înainte de a începe.

Pentru noi este foarte importantă legătura cu morții noștri. Suntem oameni trecuți bine de prima tinerețe, chiar și de perioada maturității și nu ne-ar place să fim îngropați într-o astfel de mizerie și cred că nici domnului Vainer.

Anexez la acest articol două fotografii, făcute anul acesta la cimitirele din Bacău și una de la cimitirul din Luduș, în care se cresc porci, păsări și alte animale. Regret foarte mult că nu am și o fotografie de la cimitirul Giurgiu.

Domnule președinte,

Vă scriu în numele unui grup de cca 40 de persoane din Așdod.

Noi avem dovezi că președintele Federației Comunităților Evreiești din România, dnul Aurel Vainer, primește în fiecare an peste 5 milioane de dolari pentru îngrijirea cimitirelor și a sinagogilor. De ce o femeie de 80 de ani, care dorește să se reculeagă la mormântul cuiva drag, trebuie să plătească 100 de dolari Comunității. Domnul Vainer nu trebuie să uite că în cele 5 milioane sunt cuprinși și banii donați de mort la achiziționarea proprietăților comunitare pe care dânsul le vinde sau închiriază și de unde provin acești bani.

Până când, dnle președinte, veți tolera această nedreptate, ca această sumă să fie gestionată de dnul Vainer, care una peste alta deservește 5900 de persoane, din care 1000 primesc salariu, și nu îngrijește cimitirele și sinagogile. De ce nu luați măsuri? Dle președinte, Zeev Schwartz, mă adresez dumneavoastră, deoarece timp de 60 de ani nici unul din liderii organizațiilor evreiești din țară și din România nu au luat atitudine și nu au făcut nimic.

Rașela Negru Așdod

Scrisoare deschisă Domnului Președinte al Comunității Evreilor din Cluj

V-am promis un răspuns prin ziar la apelul adresat evreilor originari din România care trăiesc în Israel și încerc să mă țin de cuvânt.

Iată despre ce este vorba; În luna octombrie am fost la Cluj. Ca în fiecare an și de astă dată am trecut la Comunitate să cumpăr un Calendar pentru anul evreiesc în curs. Surpriza a fost neplăcută și dureroasă. Salariata din birou m-a trimis în audiență la președinte, căci numai acesta aprobă vânzarea unui calendar, iar dânsul mi-a spus că nu poate să-mi satisfacă cererea căci le ține pentru enoriașii din Cluj și mai bine am veni să donăm câte 100 de Euro pentru întreținerea cimitirelor din România.

Răspunsul meu a fost că enoriașii evrei cumpără calendarul înainte de sărbători, iar ceilalți cumpără calendarul românesc. În legătură cu donația de bani vă răspund. Un număr restrâns de evrei folosesc bunurile cumpărate de strămoșii noștri pentru care încasează chirii, vând pământuri de la cimitire pentru pompe de benzină, vând case, proprietăți, valori cumpărate de alții, de strămoșii noștri. Cine v-a dat acest drept? Noi aici în Israel suntem majoritatea și nu suntem milionari ca să ne cereți să întreținem noi cimitirele. Ce faceți dumneavoastră cu acești bani?! Ce nu au reușit să facă vremurile vitrege ați reușit dvs. Ne tratați ca pe dușmani. Dacă vrem să mâncăm cașer trebuie să plătim în dolari... la studenți străini tot în dolari cereți plata?

Decât să cereți contribuții de la noi, mai bine ați arăta transparență la cheltuirea banilor noștri, a tuturor, căci domnul Vainer nu are dreptul să cheltuiască pentru 5900 de oameni ce se cuvine la 300000 de suflete.

Cu mulțumiri Negru Rașela

Cimitirul din Focșani

Această fotografie, din cimitirul din Focșani, am primit-o de la Șlomo Abramovici, președintele filialei Lud și locțiitorul președintelui pe țară, care la rândul său a primit-o de la o prietană din copilărie, Flavia, născută ca și dânsul la Focșani și care în prezent locuiește în Israel.

Flavia a crezut că piatra de la unul din morminte este doar căzută, dar privind cu atenție a observat că este așezată cu mare grijă pe un cauciuc de mașină, ceea ce a făcut-o să fie sigură că este pregătită pentru a fi sustrasă. „Probabil că în 2 zile nu va mai fi nici urmă de ea! Cimitirul e într-o situație deplorabilă! Copacii nu mai sunt deloc. Se văd urme de copaci arși, pietre cazute cu duiumul, unul din morminte are placile de peste decedati lipsă. La fel și plăcile cu numele decedaților lipsesc. Nu mai adaug nimic. Dacă credeți trimite-ți poza mai departe, sau dacă aveți cui spune, spune-ți, poate se va face ceva...” ne scrie Flavia.

Șlomo a trimis fotografia dlui Mircea Roth, președintele Comunității din Focșani. Voi publica răspunsul dumnealui.

“Multumesc pentru poza trimisă. Voi încerca să o trimit și altor

Comunitatea evreiască din Reșița

Acum 250 de ani, odată cu construirea primelor cuptoare de topit fier în „Valea Barzavei”, la poalele munților Semenic, în partea de vest a Banatului s-a născut Reșița – cetatea siderurgiei românești. Uzinele se dezvoltă împreună cu așezarea nouă în care începe să se instaleze o populație heterogenă de diferite naționalități și diverși meseriași, împreună cu muncitori specializați, maiștri, ingineri, profesori, medici, farmaciști, comercianți ș.a. Printre aceștia și numeroase familii de evrei, care în anii '30 numărau peste 300 de suflete.

Bunăstarea comunității evreiești s-a manifestat și prin faptul că pe locul unei vechi case de rugăciune, în anul 1914 s-a inaugurat un templu modern cu o capacitate de peste 300 locuri, balcon și orgă.

Pe fundalul unei comunități puternice și bine organizate, în anul 1924 se pun bazele organizațiilor sioniste de tineret „Aviva” pentru fete și „Barisia” pentru băieți, iar în anul 1931 se organizează și filiala „Wizo Reșița”.

Încă în anul 1927 primele familii de evrei reșițeni – Treger Sandi, Leibovici Arpad, Rozental Vili – emigrează în Țara Sfântă, care era sub mandat britanic.

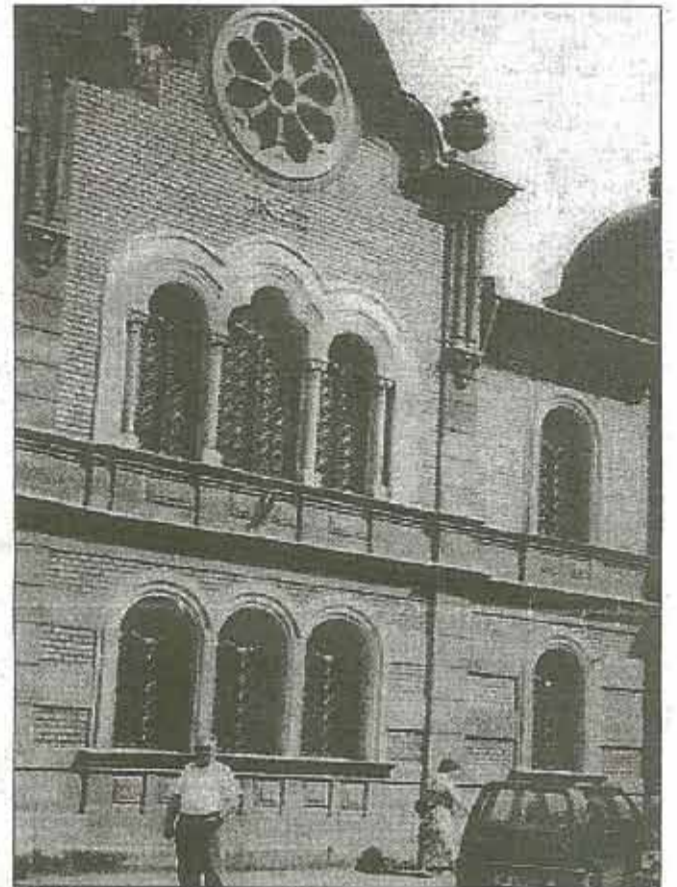
În perioada de tristă amintire 1941-1942 se încearcă lichidarea comunității prin deportarea evreilor în lagărul de domiciliu forțat de la Oravița. Aici, în ilegalitate, începe activitatea sionistă a tineretului, care în anul 1945, la întoarcerea evreilor la Reșița, devine o filială puternică a organizației tineretului socialist Gordonia-Makabi Hațair.

Acum 60 de ani, când a ajuns la Reșița vestea că David Ben Gurion a proclamat Statul Israel – ca patria tuturor evreilor – de bucurie, pe cupola Templului s-a arborat steagul alb-albastru, care a fluturat timp de cinci zile, spre mândria evreilor reșițeni. De asemenea, s-a organizat în templu un serviciu divin festiv, sub conducerea Rabinului Șef din Timișoara, dr. Ernest Neuman. La această festivitate au participat reprezentanții tuturor cultelor din oraș și un numeros public.

Începe însă să se simtă atmosfera antisemită (procesele sioniștilor, eliminarea evreilor din funcții de conducere de partid și stat, etc.). Evreii reșițeni se pregătesc de plecare spre Israel. Aceasta se realizează în trei valuri: 1948-1950, 1955-1957 și după 1975, în funcție de aprobările primite, respectiv conform planului de vânzare a evreilor. După luni și chinu-

toare așteptări, în timp ce cei înscrși sînt dați afară de la serviciu, unii degradați fără motiv, sau puși la munci umilitoare, obligați să-și vîndă lucrurile din case, să plătească diferite taxe, să-și predea statului casele și apartamentele zugrăvite, etc., majoritatea lor au ajuns în Israel.

Ce a rămas astăzi de pe urma comuni-

tății evreilor din Reșița? Un cimitir profanat și vandalizat de mai multe ori, un templu dat uitării și folosit foarte rar, și un număr de evrei, majoritatea bătrîni, care nu pot alcătui un minian.

În vederea eternizării contribuției aduse de către comunitatea evreilor din Reșița în economia, cultura și civilizația urbei, am scris o lucrare – „Pagini din istoria evreilor din Reșița” – care cuprinde pe lîngă date privind istoria comunității, documente inedite, fotografii, precum și amănunte din viața evreilor în timpul Holocaustului ca și după aceea.

Pentru salvarea și eternizarea iudaismului local, ca și al Comunității evreilor reșițeni se impune de urgență predarea în custodie a templului – încă înainte de prăbușirea cupolei – Muzeului Banatului Montan din Reșița, pentru amenajarea acestuia ca sală de conferințe, simpozioane, concerte și alte activități culturale, iar în sala fostă de rugăciune din curtea Templului amenajarea unui punct muzeistic evreiesc care să eternizeze cultura iudaică și istoria comunității.

Dr. ing. Emeric Maroși
(Kariat Haim)

prieteni ai comunității să comenteze situația. Dar am să trimit și alte articole, prin care să se vadă ajutorul pe care-l primesc alte comunități de la cei interesați de soarta acestor cimitire. Întrebați de unde sunt copacii, care au crescut din morminte, sau de pietre cazute, de plăci de marmură deteriorate. Timp de două luni și jumătate o echipă de lucrători au muncit la cimitir pentru defrișare, adunarea de pietre rupte din pietrele tombale, protejarea plăcilor căzute și curățenia cimitirului. De unde banii? De fiecare dată am primit mulțumiri, felicitări și multe promisiuni de sprijin pentru lucrări în cimitir. Este ușor de comentat din afară și mai greu de realizat pentru noi. Cu respect Mircea” De unde bani stimate domnule Vainer? Puținii oameni de bine care încearcă să facă ceva se pare că nu sunt sprijiniți.

Problema este că dacă dnul Vainer, în toți anii de cînd primește fonduri de la fundația “Caritatea”, cam 5 milioane de dolari pe an 6 – 7 ani, ar fii investit măcar jumătate în îngrijirea cimitirelor, în mod organizat, după un plan, alocînd fondurile necesare și ar fi acceptat colaborările ce s-au ivit între timp, eu astăzi nu aș fi avut ce să scriu. Din păcate nu a fost așa, dar și mai trist este că nici acum nu se va face nimic și conform zicalei “Căinii latră, caravana trece” toți factorii răspunzători de această problemă vor dormi în continuare foarte liniștiți. Somn fără vise, domnii mei!

Impresii din Berlin.

(continuare)

Un alt obiectiv turistic al Berlinului este **Alexanderplatz**.

La o masă din lemn, lungă, șed alături de mulți Berlinezi, cu un carton cu crengușii și o halbă de bere. Crenvuștii și berea berlineză sunt grozavi. Am nimerit în Alexanderplatz într-o zi de târg, când tarabele sunt una lângă alta și pe scene improvizate se produc diverși actori. Nepoții mei intră din magazin în magazin. Este ziua rezervată cumpărăturilor și în Alexanderplatz găsești tot ce vrei.

La începutul secolului al 19-lea, Alexanderplatz era una dintre cele mai căutate piețe din întregul Berlin. În Evul Mediu, Alexanderplatz era centrul orasului iar după împărțirea Germaniei, piața a devenit un punct de interes principal pentru guvernul Germaniei de Est. La început piața s-a numit Piața de tauri, dar în 1805, după o vizită a Țarului Rusiei, Alexandru I, a fost redenumită Alexanderplatz. Marea majoritate a clădirilor din jurul pieței au fost distruse de bombardamentele aliaților din timpul celui de-al doilea război mondial. După război, a fost refăcută în stilul de arhitectură socialistă, manifestat prin masivitate și grandoare.

Nu departe de piață este **Turnul de televiziune** numit datorită formei sale și Tele-spargel (scobitoare). A fost construit în anul 1969 de o echipă de arhitecți cu ajutorul unor experți suedezi. Este una dintre cele mai mari clădiri din Europa. Are o înălțime de 365 de metri. Este format din turnul de beton, o sferă din metal placată cu oțel și o antenă TV. Sfera conține restaurantul rotativ (Telecafe) situat la o înălțime de 207 metri și o platformă de observație aflată la o înălțime de 203 metri.

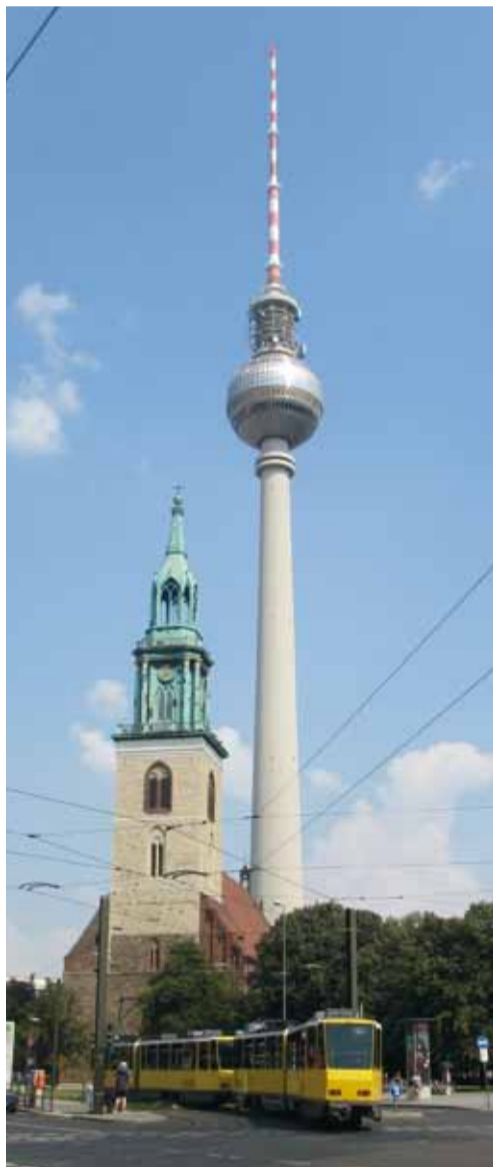
O ciudățenie a acestui edificiu construit de comuniști și care a reprezentat marea lor mândrie, este, că vara, când soarele strălucește, razele lui desenează pe cupolă o cruce. Berlinezii o consideră "răzburarea papei".

În 1969 au fost construite alte două monumente: **Weltzeituhr (Ceasul Lumii)**, construit de Erich John și **Fântana Prieteniei dintre Popoare**. Ceasul arată numele și ora din câteva orașe de pe diferite fusuri orare. În 1997 când ceasul a fost restaurat, au fost adăugate o serie de orașe, care fuseseră omise din motive politice. Printre acestea se numără Ierusalim, Sant Petersburg și Cape Town. În vârful ceasului se găsește un model simplificat al sistemului solar.

Tot în apropiere este **Fântâna lui Neptun** plasată în mijlocul unui frumos parc plin de atracții pentru copii. Fântâna îl are în centru pe Neptun, zeul apelor,

Fântâna lui Neptun

înconjurat de patru statui care reprezintă cele patru râuri mari ale Germaniei. Un alt loc deosebit de interesant este **Piața Bebel**, care a primit numele după unul din fondatorii partidului social democrat, August Bebel.

Aici se află facultatea de drept a universității Humboldt cea mai veche universitate berlineză, una din cele trei opere de stat din Berlin, unde în 1992 a dirijat dirijorul israelian Daniel Barenboim, principala catedrală catolică din Berlin construită în 1747, distrusă în al doilea război mondial și refăcută în 1963, hotelul de lux Rome și biblioteca veche a Prusiei.

Piața Bebel a rămas în istorie datorită faptului că aici la 10 mai 1933 membri ai organizațiilor naziste de studenți și tineret au ars mi de cărți ale unor autori evrei sau opozanți ai fascismului. Printre autorii ai căror cărți au fost arse se numără Thomas Mann, Erich Maria Remarque, Heinrich Heine, Karl Marx, autori ce nu conveneau deloc propagandei naziste.

În memoria acestui eveniment deosebit de tragic, în 1994, israelianul Miha Olman a construit în mijlocul pieței un loc special. O fereastră de sticlă, orizontală, se deschide în caldarâm și prin ea putem privi într-o bibliotecă pustie, cu rafturi goale. Memorialul se numește simplu "Biblioteca". Alături, pe o placă metalică stă scris: "În mijlocul acestei piețe, la 10 mai 1933, studenții național-socialiști au ars lucrările a sute de scriitori, pu bliciști, filosofi și oameni de știință independenți.", iar pe o altă placă sunt cuvintele profetice ale lui Heinrich Heine prin gura eroului său Hassan, din tragedia Almanso "Acolo unde s-au ars cărți se vor arde și oameni", referindu-se la un alt fapt: arderea cărților Coranului de către Inchiziție în Spania. Istoria s-a repetat și într-adevăr s-au ars și oameni.

Un loc deosebit de frumos pe drumul spre Poarta Brandenburg est **Piața Gendarmenmark**. Aici se află Catedrala Franceză, în care este găzduit muzeul hughenotilor, Catedrala Germană cu muzeul dedicat parlamentului german și filarmonica. Piața s-a deschis în sec 17 (1688) pentru a folosi ca târg. Astăzi sunt acolo târguri de artă, spectacole colorate, și înainte de Crăciun tarabe cu mâncare. Foarte afectată în timpul războiului a fost refăcută ulterior. În centru se află statuia marele poet și dramaturg romantic german Friedrich von Schiller înconjurat de cele 4 muze: teatru, arta, filosofia și muzica.

Ne-am continuat drumul spre **Memorialul Holocaustului**. Ideea construirii unui memorial în amintirea celor 6 milioane de evrei morți în perioada nazistă, s-a pus abea în 1989, după unificarea Germaniei, iar proiectul arhitectului evreu american, Peter Eisenman, foarte controversat, a fost aprobat în 1999. În mai 2005, la a 60-a aniversare de la răsturnarea regimului nazist și sfârșitul

"Biblioteca" din Piața Bebel

Memorialul Holocaustului

celui de-al doilea război mondial, orașul Berlin a inaugurat Memorialul Holocaustului. Proiectul lui Eisenman este unic și a atras foarte multe laude, dar și critici. Memorialul Holocaustului din Berlin ocupă aproximativ 19.000 de metri pătrați în apropiere de Poarta Brandenburg și la mică distanță de locul în care este îngropat buncărul lui Hitler. Este făcut din 2711 lespezi din piatră gri, fără nimic scris pe ele. Lespezile se ondulează după un șablon, fiecare dintre ele fiind un monolit cu cinci fețe de forme și mărimi diferite.

Unele ajung doar la câțiva centimetri de pământ iar altele sunt mai înalte decât un om. Cărările dintre aceste lespezi sunt și ele ondulate. Eisenman a vrut să creeze, astfel, un sentiment de plutire și instabilitate. Vizitatorii se pot plimba prin acest monument în orice direcție. Arhitectul a dorit ca Memorialul Holocaustului să devină o parte integrantă a orașului și să ajungă să se confunde cu tot ce se află în jurul său; să fie folosit ca scurtătură în drumul berlinezilor, sau ca loc de relaxare după o zi obositoare. Mie nu mi-a plăcut nici construcția și nici ideea. Nu înțeleg de ce acest memorial trebuia să creeze senzația de plutire și de instabilitate, și nu de miros de ars. Nu am avut senzația că cineva, trecând prin acest labirint, are o senzație mai deosebită sau se gândește la acele victime. Din punctul meu de vedere este mai mult un loc de joacă pentru copii, o scurtătură prin care treci fără să te gândești la nimic, sau în cel mai fericit caz la problemele care te frământă pe tine. Poate greșesc dar asta am simțit. Ceea ce m-a impresionat în mod deosebit, creând un impact uriaș în inima mea, a fost centrul de informare subteran, situat chiar sub monument care oferă povești zguduitoare ale familiilor sau oamenilor care au fost victimele crimelor naziștilor. Când am ieșit în lumina orbitoare a soarelui de iulie și am văzut acea mulțime de oameni și de copii care se plimbau printre pietrele memorialului am avut o senzație acută că viața continuă, că ei sunt acolo dedesupt și noi deasupra. Nu știu dacă asta a vrut Peter Eisenman să simbolizeze, dar nici asta nu a fost pe gustul meu și încă o dată m-am întrebat dacă nu cumva greșesc.

Am pornit-o spre Poarta Brandenburg și de acolo pe bulevardul 17 iunie spre hotel.

Bulevardul 17 iunie este cel de al doilea mare bulevard al Berlinului. De o parte și de alta se întinde cel mai mare și mai sălbatec parc berlinez **parcul Tiergarten** (în traducere marea grădină zoologică). Până la jumătatea secolului 18 locul a fost un vast teren de vânatoare. Bulevardul a fost construit pentru a face legătura între Poarta Brandenburg și castelul regal și până după război s-a numit Charlottenburger Chaussee. **17 iunie** este ziua unificării Germaniei, zi, care de la 3 octombrie 1990 a devenit ziua națională a Germaniei. La jumătatea bulevardului se află **Große Stern** (Marea Stea), o piață în mijlocul căreia se înalță Columna Victoriei, ridicată pentru celebrarea victoriei Prusiei asupra Danemarcei în 1864, cu Austro Ungaria în 1866, cu Franța în 1870 – 1871. Inițial, a fost amplasată în fața Reichstag-ului, dar a fost mutată în locul actual de către Albert Speer, în cadrul planurilor megalomane ale lui Hitler de reconstrucție a Berlinului, care includea și dărâmarea Reichstag-ului.

Parcul situat pe malul râului Spree este superb. Și tot în acest parc se află mica grădină zoologică, dar și celebra grădină zoologică mare a Germaniei de Vest, deosebit de frumoasă și de interesantă. Fac aici o paranteză. Știți ce mi-a plăcut cel mai mult la grădina zoologică mare? O stâncă foarte înaltă imitând perfect un vârf de munte. În vârful ei se află o căsuță de lemn cu acoperiș țuguiat, aidoma unei căsuțe de poveste în care locuiesc doi cerbi.

din Grădina Zoologică

Am trecut pe lângă **monumentul soldatului sovietic**, primul monument ridicat la Berlin după război și care este închinat celor 80000 de soldați sovietici care au murit în luptele pentru căderea Berlinului din aprilie mai 1945, când a capitulat forțat Berlinul și o parte sunt îngropați chiar acolo. Cu toate că monumentul se afla în zona Berlinului de Vest, în epoca comunistă, la el făceau de gardă soldați sovietici din corpul de graniță de la Poarta Brandenburg, care se schimbau din 4 în 4 ore. Acum, monumentul se află în grija Primăriei Berlinului.

Plimbarea m-a reconfortat. A doua zi vom merge în cartierul evreiesc și la palatul Efraim.

Palatul Efraim este reproducerea casei care a aparținut unui bijutier evreu Natan Faitel Haine Efraim. În timpul domniei lui Frederik cel Mare a fost bijutierul regelui, trezorier și ministru de finanțe. Pentru a finanța războaiele regelui a scos monede din aur de proastă calitate, realizând astfel mari economii. Palatul său, cu balcoanele plătite în aur, era locul cel mai frumos din Berlin și locul de întâlnire al celor mai bogați oameni ai vremii. Situat în cartierul Nicolai în apropierea primăriei este cel mai vechi colț al Berlinului. Astăzi aici se organizează diverse expoziții ale artiștilor contemporani.

Centrul vieții evreiești înaintea celui de al doilea război mondial se desfășura în Hacescher Markt, Rosenthaler Strasse Oranienburger și cele 8 curți interioare, numite Hackeschen Houefe. La începutul străzii Rosenstrasse se află un mic parc. La 27 februarie 1943, nemții au arestat mii de lucrători evrei,

care făceau muncă obligatorie, cu intenția să-i trimită în lagăre. 2000 din aceștia au fost deținuți în birourile Comunității Evreiești din Rosenstrasse. Erau fie bărbații unor femei considerate ariene pure, fie copii rezultați din astfel de căsătorii.

monument în memoria grevei din fața Comunității Evreiești din str Rosenstrasse

Aceste soții și mame s-au organizat, spontan, într-o demonstrație de protest împotriva arestării soților și fiilor lor, care a durat aproape o săptămână. Himmler, îngrijorat de efectele demonstrației asupra moralului populației, a cedat și a permis eliberarea celor arestați. Unii dintre cei arestați care fuseseră deja deportați, au fost întorși din drumul spre Auschwitz și au fost eliberați. Împotriva protestatarilor nu s-au luat măsuri represive, iar cei mai mulți dintre acești evrei au supraviețuit războiului. Acest eveniment este important atât pentru faptul că a fost unic, cât și pentru acela că regimul a cedat. Un grup statuar din parcul de pe această stradă, unde altădată era centrul Comunității Evreiești, marchează acest moment istoric. De asemenea Margareta Von Trotte a făcut un film pe acest subiect. În același parc există o placă care arată că acolo a fost prima sinagogă publică din Berlin, construită în 1714. Este cunoscută sub numele de sinagoga veche, deoarece populația evreiască crescând, a devenit neîncăpătoare și a fost construită o altă sinagogă mai mare. În una din curțile interioare se află trei muzee:

Museul Otto Weidt

Otto Weidt a fost patronul unui atelier în care lucrau orbi. Atât el cât și o parte din prietenii lui au făcut mari eforturi pentru a-și salva lucrătorii evrei. După război a început să construiască un orfelinat pentru copii evrei și un cămin de bătrâni pentru supraviețuitorii lagărelor de concentrare. A murit în 1947. Pentru faptele lui a primit titlul de dreptți între popoare.

Centrul Anne Frank este destinat adolescenților germani care învață capitole din jurnalul ei.

Muzeul în amintirea eroilor tăcuți descrie activitatea germanilor de rând, care i-au ajutat pe cei persecutați de regimul nazist. Astăzi în aceste curți sunt magazine, cafenele, restaurante.

Pe străzile fostului cartier evreiesc în dreptul fiecărei case pe trotuar se află plăcuțe din bronz cu numele celor care au locuit acolo și data deportării.

Cuvintele sunt seci și departe de a exprima ce simțeam când călcăm cu precauție pe lângă ele.

plăcuțe de bronz pe asfaltul străzilor din cartierul evreiesc

Vila Wannsee inconjurata de un parc deosebit de frumos este locul unde, la 20 ianuarie 1942, Hitler a hotărât "soluția finală". Pe malul lacului Wannsee într-o priveliște verde, pastorală și liniștită, 15 lideri ai regimului nazist s-au întrunit pentru a coordona și a face mai efectiv planul de transport și ucidere a evreilor din Europa.

Vila aparținea unui industriaș german admirator al lui Hitler. Încă din 1923 a oferit-o lui Hitler, care în perioada aceea plănuia răsturnarea guvernului bavarez. Mai târziu după instaurarea guvernului nazist a vândut-o Ministerului de Apărare German. Casa s-a păstrat în întregime și camera în care s-a hotărât "soluția finală" e deschisă vizitatorilor. Există acolo un centru educațional de informare în domeniu, care cuprinde săli de studiu, o expoziție, o bibliotecă, o colecție de impresii, printre care și impresile unor urmași ai naziștilor din vârful piramidei, cum ar fi nepoata lui Himler, Iuda Poliker, etc.

Ași mai putea scrie foarte multe despre Berlin, pentru că fiecare colț își are povestea lui. În cele 10 zile pe care le-am petrecut în capitala Germaniei am văzut această împletire de trecut și prezent care, cred, că este unică în lume. Berlinul trebuie văzut. Nu știm ce ne rezervă viitorul și nu știm spre ce politică se va îndrepta tineretul german, dar generația de după război a înțeles și a recunoscut nazismul ca o pată grea și neagră pe istoria ei și asta o vedem peste tot în Berlin.

Istoria poporului evreu

Patriarhii, Tara de răsărit și fii lui Sem(1930-1640î.e.n)

(Continuare din numărul trecut)

Când a îmbătrânit, Avraham a vrut ca Ițhak să se însoare cât timp el este în viață. Deoarece nu vroia să se înrudească cu popoarele Canaanului, l-a trimis pe Eliezer, slujitorul lui credincios, în orașul său natal, Aram Naharaim, să-i găsească o nevastă pentru fiul său.

Biblia povestește că Eliezer s-a oprit la porțile orașului, în apropierea unei fântâni și s-a gândit că pe fata căreia îi va cere apă și ea îi va da și va spune „voi scoate apă și pentru cămilele tale” o va peți pentru fiul stăpânului lui. Aceasta a fost frumoasa Rivka, fiica lui Batuel. Părinții fetei au consimțit și Rivka a devenit soția lui Ițhak.

După moartea lui Avraham, la vârsta de 175 de ani, Ițhak a devenit șeful familiei evreilor. El a continuat să trăiască în Canaan. S-a ocupat cu creșterea vitelor dar și cu munca pământului. A avut doi fii Esav și Iaakov.

Esav era ros de patimă și slăbiciuni, egoist, sângeros, brutal, încrezător în sabia sa, în timp ce Iaakov era integru, plin de virtuți, ascultând și respectând legile etice.

Iaakov, Ajutat de Rivka, mama lui s-a folosit de un viclesug, pentru a primi binecuvântarea tatălui lor înaintea lui Esav, care era fratele mai mare. Aflând aceasta, Esav s-a infuriat foarte tare și a vrut să-l omoare pe fratele lui. Pentru a-l scăpa de furia lui Esav, Rivka îl trimite pe Iaakov la Lavan, fratele ei, care trăia în Haran.

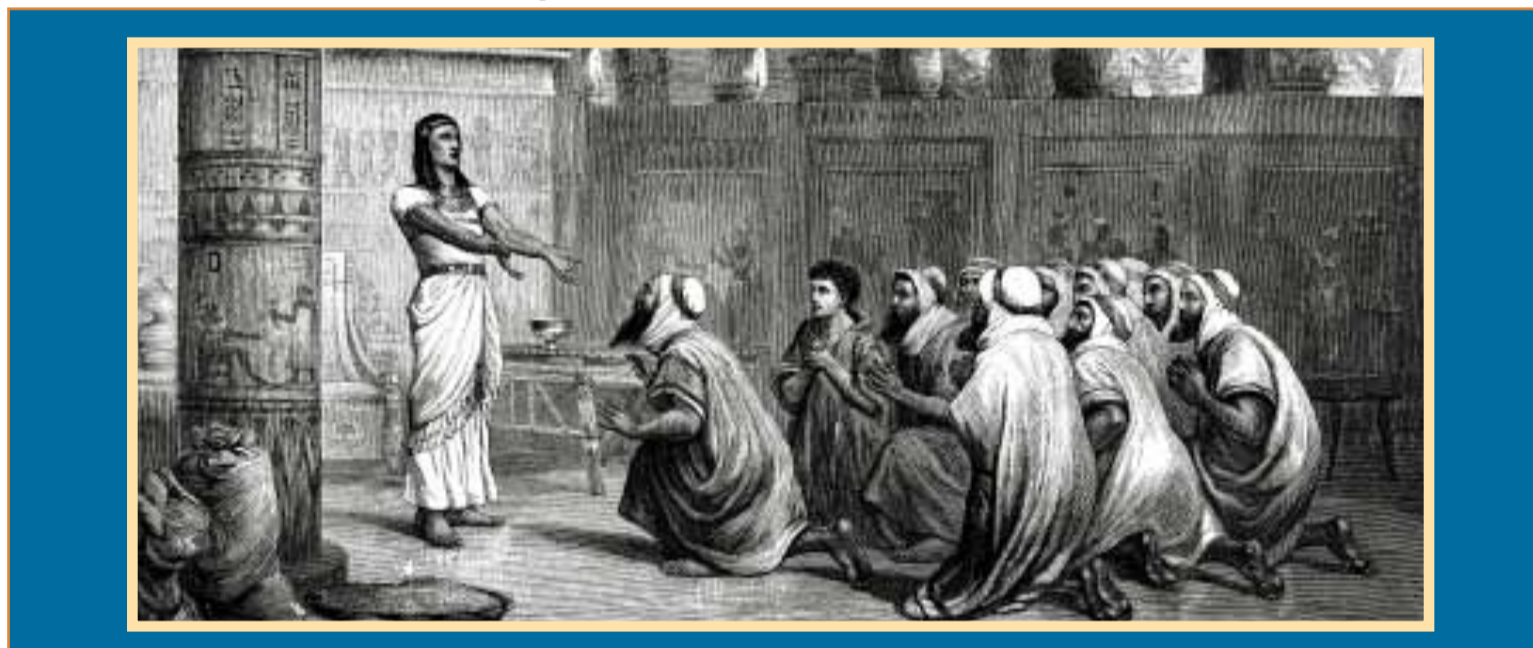
Iaakov a muncit 14 ani la unchiul său. Ca răsplată pentru munca sa, acesta i-a dat cele două fice ale sale, Rahel și Lea, ca soții. Lea i-a născut lui Iaakov 6 fii: Reuven, Șimon, Levi, Iehuda, Isahar, Zevulon și o fiică, Dina. Rahel i-a născut doi fii, Iosef și Benjamin. Bilha, servitoarea lui Rahel, i-a născut lui Iaakov pe Dan și pe Naftali, iar Zilpa, servitoarea Leei, pe Gad și pe Aser. Din acești 12 fii ai lui Iaakov au provenit mai târziu cele 12 triburi ale Israelului.

Dintre toți fii săi, Iaakov l-a iubit cel mai mult pe Iosef, lucru care a stârnit gelozia fraților lui.

Profitând de împrejurări favorabile, aceștia l-au vândut pe Iosef ca rob unor ismaeliți. Cămașa lui Iosef au

Patriarhii

Tara de răsărit și fii lui Sem(1930-1640î.e.n)

înmuiat-o în sângele unui ied și au dus-o tatălui lor ca semn că Iosef a murit.

Ismaeliții l-au dus pe Iosef în Egipt și l-au vândut ca sclav lui Potifar, un eunuc al faraonului. Potifar l-a plăcut pe Iosef, și l-a făcut mai mare peste casa lui, dar soția lui l-a pârât stăpânului și acesta l-a aruncat în închisoare. Aici Iosef s-a făcut remarcat prin înțelepciunea și destoinicia sa și comandantul închisorii l-a numit conducător peste toți deținuții.

Aici Iosef a tălmăcit visele a doi miniștri ai faraonului: ministrul peste pivnițele regale și ministrul peste brutării, arestați și ei.

Mai târziu, după 2 ani, când faraonul a visat 7 vaci grase și 7 vaci slabe și 7 spice de grâu pline de boabe și alte 7 goale, și niciunul din înțelepții Egiptului nu au știut să-l tălmăcească, ministrul peste pivnițele regale, eliberat între timp, conform visului pe care i-l tălmăcise Iosef, i-a vorbit faraonului despre acesta și arta lui de a tălmăci visele.

Iosef a fost adus în fața faraonului și i-a spus că visul înseamnă 7 ani buni, cu recolte mari și care vor fi urmați de alți 7 de secetă. El l-a sfătuit pe faraon să facă rezerve în anii bogați care vor veni pentru a putea trece cu bine anii

de secetă care le vor urma. Faraonului i-a plăcut tălmăcirea și l-a numit pe Iosef ministru al cerealelor și vicerege. Astfel Iosef a devenit stăpân peste toată țara Egiptului.

Așa cum prezisese Iosef, după 7 ani buni au urmat 7 ani grei de secetă. Din toate țările învecinate au venit la Iosef mulți doritori să cumpere pâine.

Printre aceștia au fost și frații lui. Iosef i-a recunoscut, dar ei nu l-au recunoscut. El și-a amintit de dușmănia lor și nespunându-le cine este, i-a acuzat că sunt spioni. Frații au negat acest lucru și l-au asigurat de loialitatea lor. Ei i-au povestit că au fost 12 frați, dar unul nu mai este, iar fratele cel mic a rămas acasă.

Dorind tare mult să-l vadă pe Benjamin, Iosef le-a poruncit să se întoarcă și să-l aducă cu ei pe fratele cel mic.

Văzându-și fratele cel mic, Iosef nu s-a mai putut ascunde și le-a destăinuit fraților cine este.

Frații s-au speriat foarte tare și nu au știut ce să facă. Iosef, însă, i-a mângâiat și le-a spus să nu se întristeze că l-au vândut ca sclav, pentru că Dumnezeu l-a trimis în Egipt ca să-i hrănească pe ei și familia lor în timpul foametei. Apoi le-a poruncit să se întoarcă în Canaan și să-l aducă pe tatăl lor și toată averea pe care o au. Cu aprobarea faraonului

ei s-au stabilit în ținutul Goșen, unde au fost acceptați și priviți cu ochi buni de egipteni.

Iakov a venit în Egipt la 130 de ani. A mai trăit încă 17 ani. Înainte de moartea sa i-a bincuvântat pe fiii săi și pe fiii lui Iosef, Efraim și Menașem și a împărțit casa lui Iosef în două. De aceea se consideră tribul lui Iosef, ca două triburi, tribul lui Efraim și tribul lui Menașe. La moartea lui Iaakov, Iosef a poruncit să fie îmbălsămat așa cum făceau egiptenii cu trupurile celor mari și ai faraonilor și a poruncit fraților să-l ducă și să-l înmormânteze în Canaan. Iosef a murit la 110 ani.

Evreii, descendenți ai patriarhilor Avraham, Ițhak și Iakov au trăit timp îndelungat în Egipt, în Goșen, unde se ocupau de creșterea animalelor, ducând o viață nomadă, oprindu-se acolo unde găseau pășuni. Pe lângă creșterea animalelor ei se ocupau și cu agricultura și cu meșteșugurile pe care le învățaseră de la egipteni. Timp îndelungat ei s-au bucurat de autonomie totală în Egipt. Istoricul Graetz menționează că israeliții trăiau liberi și independenți în țara Goșen.

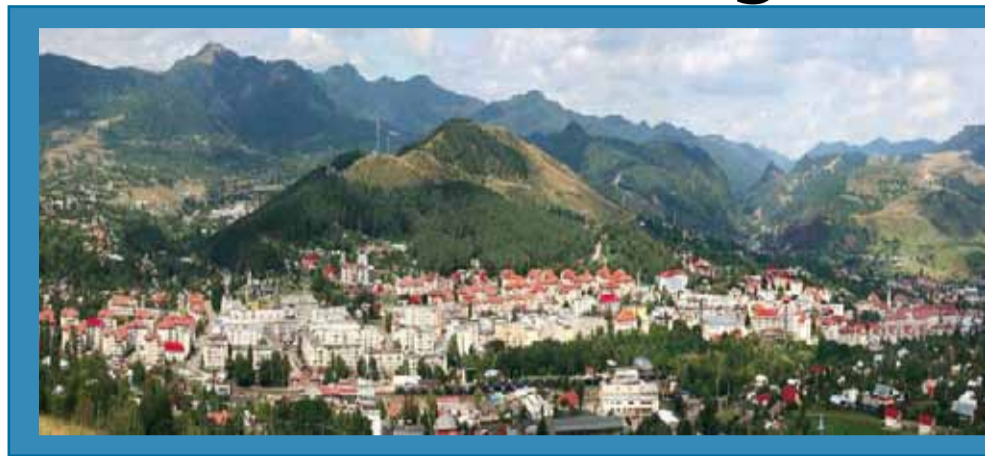
Cum au ajuns sclavi și cum a ajuns Moșe conducătorul lor este o altă poveste despre care voi scrie în numărul viitor.

Moinești

Comunitățile evreiești din Moldova sânt vechi de mai mult de 500 de ani. Au existat aici târgușoare cu căsuțe mici și ponosite, mahalale desfundate, fără apă și lumină, cu o mică sau mai mare stradă centrală, numită de obicei „Strada Mare”, cu prăvălii evreiești, ușă în ușă, cu oameni care uimeau prin dorința de învățatură, de Biblie și dorul de Sion.

La Iași de pildă Iacob Ben Zelig Psantir, istoric și muzician român a descoperit o piatră funerară datând din 1467, dar se crede că această comunitate era mult mai veche. Despre această comunitate voi scrie în numerele viitoare. Deoarece noi am sărbătorit anul acesta 130 de ani de la prima emigrare din România

în Palestina acelor vremuri, și acești emigranți în majoritatea lor veneau din Moinești, m-am gândit să încep cu comunitatea evreiască din Moinești, un mic orașel, în care populația evreiască era formată în general din comercianți și meseriași, dar cu o bogată activitate sionistă și dor de Sion, fapt care a dus la apariția zicalei „Prin Moinești în Eretz Israel”.

Moineștiul a fost înființat în 1781 ca urmare a unui înscris al caimacanului Calimachi. Există dovezi ale existenței unei populații evreiești în regiune cu mult înainte. Istoricul Psantir a descoperit pietre funerare datând din 1748. Evreii s-au așezat pe aceste locuri odată cu descoperirea în zonă a unor zăcăminte de petrol. Se pare că erau de origine galițeană și aveau experiență în exploatarea și prelucrarea zăcămintelor de țitei.

Aici se înființează primele mici distilieri din țară, într-o perioadă când acest procedeu nu era cunoscut în România.

În cartea „Istoria petrolului din România” scrisă în limba franceză de Pisanti, economist de meserie, distilările din Moinești sunt considerate precursorii industriei petroliere.

Eu nu sunt istoric și nu am propriile mele cercetări, așa că mă voi ghida în această expunere după o carte, pe care am găsit-o întâmplător și pe care am citit-o pe nerăsuflăte „O legendă vie Moinești” scrisă de Solomon Șapira

Autorul, născut în Moinești, are o ușurință deosebită în scris. El face o monografie a vieții evreiești în acest oraș moldovean, descriind viața economică, politică familială, culturală și religioasă a acestei comunități evreiești.

Legate de începuturile distilierii din Moinești sunt și diverse povestioare nostime.

Se spune că proprietarii de puțuri din care se extrăgea petrolul nu cunoșteau procedeu de distilare. Ei au adus un specialist din Polonia, pentru a-i învăța cum să transforme petrolul în gaz lampant. Acesta a confecționat un cazan pentru distilare, a fixat temperatura necesară pentru fierbere și când ajungea la temperatura necesară, turna un praf în cazan. Din ce era făcut acest praf știa numai el și îl ținea secret. Pentru acest praf cerea foarte mulți bani și moineștenii plăteau. Polonezul nostru obișnuia să bea țuică de prune până cădea în șanțuri. Într-o zi s-a îmbătat atât de tare, că a fost imposibil să-l trezească, când trebuia adăugat praful. Și minune: țuicele ajuns la temperatura de fierber s-a transformat în petrol lampant fără praful minune. „Specialistul”, bine înțeles, a fost izgonit din târg.

O altă legendă „Fântâna lui Avrum Găzaru” a fost povestită de Moșe Maurer în cadrul ciclului „Orașele evreiești de altă dată” transmis la Kol Israel.

Se povestește că pe la jumătatea secolului 18 se afla la Moinești un evreu sărac, Avrum care pentru a-și asigura un minim necesar existenței, transporta pachete și scrisori la Bacău. La Gârlele (astăzi Lucăcești-Găzărie) loc de popas, unde căruțașii își adăpau caii, el obișnuia să se oprească și să mănânce câte ceva ce-și aducea de acasă. Într-o zi și-a uitat mâncarea acasă. Foarte flămând s-a gândit că acolo ar trebui să fie o cârciumă evreiască și că ar putea face el una. A căpătat, de la boierul din părțile acelea, un loc pe care și-a ridicat o casă și în jur o curte. Apoi a angajat pe cineva să sape o fântână, dar după primii metri săpați, în loc de apă a țâșnit petrol. A mai săpat câteva fântâni, dar din toate țâșnea țitei.

Considerându-se cumplit de ghinionist, se duce să ceară sfatul rabunului. Acesta îi spune să încarce petrolul în butoaie și să-l ducă la o rafinărie la Bacău. Văzând că rafinarea se face în cazane obișnuite, comandă unui cazangiu din sat un astfel de cazan și a început să facă singur rafinarea, devenind bogat și cunoscut, sub numele de Avrum Găzaru.

În Moinești a avut loc și primul act terorist. În pragul sărbătorii de pesah, în Moinești se obișnuia să se împartă, gratuit, câte o cutie cu pască celor săraci. Un evreu sărac, care nu primise cutia de pască gratuită, a intrat cu o pâine în fabrica care făcea pască și a amenințat că va arunca pâinea în aluatul casher pregătit. Pentru a se evita catastrofa omul a primit o cutie de pască gratuită.

Virgil Madgearu a fost ministru de finanțe în perioada 1929-1933.

La un moment dat a fost interpelat în parlament, să ia măsuri împotriva micilor rafinării evreiești, pentru că făceau concurență societății petroliere „Steaua Română”. Ministrul a respins cererea motivând că „micile rafinării ale evreilor fac parte din istoria petrolului românesc”. În 1941 aceste rafinării au fost trecute în patrimoniul statului și ulterior desființate.

La sfârșitul lunii decembrie 1881 a avut loc, la Focșani, primul congres sionist din istorie. Din Moinești au participat Bucșester David și Mendel Gimberg.

După congres se crează „Comitetul Central de înlesnire a emigrării israeliților din România” cu sediul la Galați, care se ocupa de îndrumarea și organizarea societăților de emigrare din țară. Iau ființă 45 de astfel de organizații și se întocmește un regulament privind normele ce trebuiau respectate pentru înființarea unei coloni în Eretz Israel. În Moinești a fost înființată o astfel de societate, care s-a bazat numai pe forțe proprii, cu **7 ani înainte de congres și cu 22 de ani înainte de congresul de**

la Basel. Evreii din Moinești nu erau săraci. Emigrarea lor nu a fost cauzată de condițiile grele de trai și îngrădirile sociale și politice ale evreilor, ci de dorința de a ajunge în Țara Sfântă, dorința a fiecărui evreu.

Mișcarea de emigrare a avut și mulți adepti, dar și adversari, care se refereau în special la condițiile foarte grele cărora trebuiau să le facă față.

Emigranții au întâmpinat multe obstacole: terenuri nisipoase, pline de pietre, care nu fuseseră deștelenite de sute și chiar mii de ani; lipsa de experiență în agricultură, lipsa apei, lupta continuă cu clima, cu foamea, cu malaria, cu greutățile pe care le făceau autoritățile otomane. Dar toate acestea au fost învinse de emigranții din Moinești și ca rezultat a apărut prima așezare agricolă Rosh Pina și mai târziu Zihron Yaakov. Sufletul mișcării de emigrare din Moinești a fost un evreu, Moșe David Iancovici, care a reușit să înfrângă toate obstacolele. El a fost secondat de David Bucșester, care avea și cunoștințe în agricultură.

Moșe David Iancovici (n. 1854 - d. 1938), a fost cunoscut în Eretz Israel sub numele de **Șuv**, cuvânt care în ebraică are mai multe înțelesuri: „încă o dată”, sau „întoarce-te!”, aluzie la drumurile pe care le-a făcut pentru a înlesni emigarea). Moșe David Iancovici, a învățat la o școală evreiască și s-a calificat ca șohet (autorizat pentru sacrificarea rituală a animalelor; din ebraică, șohet).

În anul 1875 a încercat, împreună cu David Bucșester și Zeidel Ardeni să ajungă în Palestina. Iancovici era hasid al admorului Ițhak Friedman din Buhuși și cu recomandarea acestuia a plecat la drum. Ajuns în Bulgaria, a solicitat unui pașă autorizația de a cumpăra pământ în Palestina. Pașa l-a sfătuit să mai aștepte, întrucât nu era momentul potrivit: se apropia războiul cu Rusia. Iancovici s-a întors la Moinești și, în 1881, a fondat asociația „Popularea Țării Israel prin muncă agricolă”.

În anul 1882, după Congresul sionist de la Focșani, Iancovici s-a ocupat de organizarea emigrării a 30 de familii de evrei din Moinești, care își exprimaseră dorința de a-l urma în strămutarea în Palestina. Împuternicit de aceste familii, Iancovici s-a prezentat la „haham bași” (șef-rabin al Imperiului Otoman) din Constantinopol, rabinul Moșe Halevy, pentru a-i cere sprijinul la obținerea permisului de stabilire în Palestina. Halevy i-a mijlocit o întrevedere cu ministrul Elias, care era totodată medicul sultanului. Ministrul l-a sfătuit pe Iancovici să nu depună cerere oficială, ci să cumpere teren în Palestina cu banii lui, iar el, Elias, s-a oferit să convingă sultanul să scutească emigranții, în primii ani, de plata impozitului.

Șuv a ajuns la Tzefat și a început să caute terenuri. În regiunea numită astăzi Rosh Pina a văzut un sat evreiesc părăsit și terenurile sale scoase la vânzare. După trei ani de secetă, în sat rămăseseră doar trei familii. Din regiunea bogată în izvoare se vede culmea înzăpezită a muntelui Hermon. Întors la Moinești el a descris familiilor moineștene regiunea, care seamăna cu unele ținuturi românești și a cerut permisiunea să cumpere aceste terenuri. Evreii moineșteni l-au delegat pe David Bucșester să vadă și el locul și să ajute la luarea unei decizii. Iancovici și Bucșester au cumpărat pământul, iar familiile de emigranți au plecat în Palestina.

44 de familii, împreună cu familia lui David Șuv (cărui a fiică, nou născută, i-a murit pe drum) și familia cumnatului său, Mordechai Bernstein, s-au îmbarcat la Galați pe vaporul Thetis. Grupul era format din 22 de familii din Moinești, 10 familii din Bârlad, 8 familii din Galați și o familie din Focșani, în total 228 de suflete. Datorită obstrucțiilor pe care le făcea guvernul turc, emigranții au fost obligați să coboare clandestin de pe vas și să străbată mulți kilometri pe jos.

O parte din familii, îndeosebi cele din Moinești, conduse de David Șuv și Mordechai Bernstein, au debarcat la Beirut și călare au ajuns la pământurile cumpărate și au fondat Rosh Pina. Alte familii, în special cele din Galați, au fondat mai târziu Zihron Iaakov.

David Șuv a trăit și a muncit ca țaran evreu, la fel ca toți ceilalți fondatori ai satului. Rosh Pina a avut probleme grele, s-a confruntat cu seceta, malaria și cu atacuri ale beduinilor, care voiau să se folosească de izvoarele locale, pentru oile lor. Într-o luptă pentru apă a murit un beduin. Judecătoria otomană a decis că evreii erau nevinovați și că arabii fuseseră atacanții pe terenurile aflate în posesie evreiască. Însă, conform obiceiului local, cine omoară un om trebuie să facă Sulha (împăcare) cu familia celui ucis, altminteri nu se pune capăt încercărilor de război. Pentru împăciuire era necesară o sumă mare de bani, de care colonistii evrei nu dispuneau.

Baronul Edmond de Rothschild a plătit această datorie a coloniștilor evrei din Rosh Pina în schimbul transferului de proprietate a caselor și parcelelor de teren pe care le posedau.

Situația la vremea respectivă era foarte grea pentru coloniștii evrei. Bani se terminaseră și seceta le distrusese recoltele.

Baronul Rothschild s-a obligat să le asigure hrana și să le procure animale de muncă, însă localnicii erau obligați să îndeplinească ordinele venite de la intermediarii numiți de baron.

În 1886, baronul l-a numit pe David Șuv directorul școlii din Rosh Pina. Școala avea limba de predare ebraică, limbă străină pentru elevi și familiile lor. În

viața de toate zilele, coloniștii vorbeau unii cu alții în limbile idiș și română, iar ebraica era folosită numai în scopuri rituale religioase. În 1891, Edmond de Rothschild l-a trimis pe David Șuv să administreze o altă așezare rurală nouă,

Mișmar Halarden. Ulterior, Iancovici-Șuv a plecat în Europa, ca să strângă fonduri pentru această localitate.

În 1896, Șuv a fost directorul expoziției Țării Israel la Berlin și, când a apărut cartea lui Theodor Herzl, „Statul evreilor”, a plecat la Viena pentru a se întâlni cu autorul. Herzl și Șuv s-au împrietenit, iar Șuv a făcut parte din delegația lui Theodor Herzl, când acesta a făcut, în 1898, o vizită în Palestina.

Revenit din Berlin, Șuv a construit o moară la Tzefat, dar aceasta a fost o afacere nereușită, Șuv alegându-se cu datorii mari.

Pentru a putea plăti datoriile, Șuv a plecat la muncă în America. La New York a înființat o grădiniță de copii, iar la Hartford o școală.

Reîntors în Palestina în 1908, Șuv a fost secretarul satului Zikhron Yaaqov. Mai târziu a plecat la Ierusalim, unde a activat ca profesor de ebraică. David Șuv a murit la Ierusalim și a fost înhumat la Rosh Pina, unde strada principală îi poartă numele.

Aceasta este povestea lui **Moșe David Iancovici cunoscut sub numele David Șuv**, cel care este considerat întemeietorul așezării agricole Roch Pina (în traducere din ebraică Piatra de colț). La 8 februarie 1883 se întocmește un regulament de organizare și funcționare a coloniei, semnat de consulul francez la Tzfat, Ițhak Iavo, de fratele acestuia, de membri comitetului din colonie și de David Șuv, în calitate de secretar al comitetului. Colonia are o ștampilă în care este imprimat cu litere latine și ebraice textul: „**Moinester colonie Rosch-Pina – Safed – Palestina**” având în mijloc un șir de case și un plug.

Scurt expozeu al situației socio-politice privind evreii din România la sfârșitul secolului 19

Dr. Gina Pana - Directoarea Institutului Cultural Român din Israel

Evenimentul organizat de H.O.R. pentru a marca 130 de ani de la înființarea primelor colonii agricole în Israel de către evreii originari din România a permis sublinierea contribuției pe care aceștia au adus-o la crearea Statului Israel, dar și evidențierea importanței comunității evreiești la modernizarea României.

Comunitatea evreiască din România a devenit semnificativă din punct de vedere numeric și al ponderii economice și culturale, mai ales începând cu secolul al XIX-lea. Conform datelor statistice, la 1899 exista o populație evreiască de 197.000 de persoane în Moldova și de 61.000 în Țara Românească.

În cele ce urmează voi puncta, pe scurt, câteva elemente ale contribuției evreilor la construirea României moderne, dar și climatul social în care s-a dezvoltat această comunitate.

Calea spre emanciparea evreilor din Moldova și Valahia a fost lungă și plină de obstacole. Încurajați de promisiunile pașoptiștilor, care au importat idealuri liberale vest-europene, de soluționare umanistă a problemei minorităților și a emancipării evreiești – evreii români au sprijinit cu entuziasm revoluția din 1848 și grupările politice care au dus la unirea principatelor. Personalități precum Barbu Ișcovescu, Solomon Halfon, Davicion Bally, Hillel Manoah și alții, au participat activ la revoluția pașoptistă din Țara Românească.

La 9 (21) iunie 1848, Proclamația de la Islaz a revoluționarilor pașoptiști proclama „emanciparea israeliților și drepturi politice pentru compatrioții de altă credință” (art. 21)

În anii următori Unirii, Alexandru Ioan Cuza a făcut primii pași spre emancipare. Au fost cooptați evrei în posturi publice, iar legea comunală din 1864 le asigura acestora dreptul de a participa - în anumite condiții - la alegerile municipale. Codul Civil din același an (art. 7) stipula „naturalizarea evreilor după zece ani de rezidență în țară”.

După 25 de ani de la revoluție, politicienii liberali, (Ion C. Brătianu, Mihail Kogălniceanu, Ion Ghica) și-au schimbat radical idealurile și au uitat promisiunile față de evrei. După înlocuirea lui Alexandru Ioan Cuza, articolul 7 din Codul Civil a fost reformulat în sensul că cetățenia urma să fie acordată doar locuitorilor creștini. Agitând teoria pericolului demografic, conducătorii partidului liberal au pornit o serie de acțiuni anti-evreiești, precum interdicții de a locui în mediul rural, expulzări, restricții de ordin economic etc., care au fost agravate de abuzurile administrației locale însărcinate cu aplicarea acestor directive.

Spre deosebire de acțiunile anti-evreiești ale liberalilor, conservatorii au abordat o politică mai moderată. Guvernul lui Lascăr Catargiu (între 1872 - 1896, cu întreruperi), sprijinit de personalități cu vederi conservatoare (P.P. Carp, Titu Maiorescu, Take Ionescu, etc.) a căutat o soluție mai echitabilă a problemei evreiești.

Ca urmare a Războiului de Independență (1877-1878), la Congresul de Pace de la Berlin, Marile Puteri au fost de acord să recunoască României noile granițe și independența cu condiția corectării amendamentului la articolul 7 al Constituției, în sensul asigurării de drepturi civile tuturor locuitorilor țării, independent de apartenența etnică sau religioasă. Aceste presiuni au provocat reacții nefavorabile în cercurile politice românești, iar opoziția la modificarea Constituției a dus la alegeri și schimbări de guverne. Rezultatul final a fost o reformulare a articolului 7 care să dea posibilitatea acordării individuale a cetățeniei unor evrei cu reședință de minimum zece ani pe teritoriul României - cu excepția

încetățenirii în bloc a 883 de participanți la

Războiul de Independență. Această corectare a Constituției a facilitat semnarea - cu o întârziere de un an - a tratatului care recunoștea independența și granițele României, dar a făcut încetățenirea evreilor impracticabilă - așa încât între 1878-1913 numărul celor încetățeniți nu a depășit 52.924 evrei.

Ulterior, în octombrie 1942 mareșalul Ion Antonescu va critica vehement, într-o scrisoare către C.I.C. Brătianu, atât acceptarea acestei formulări, cât și a semnării tratatului de pace din 1919: „...care au fost impuse de jidani care, împreună cu englezii și americanii, au dictat pacea, (...) iar Ion C. Brătianu a fost nevoit să primească (în 1878) condiția înjositoare a acordării de drepturi cetățenești evreilor, (...) datorită căreia s-a jidovit țara și s-a compromis economia românească și puritatea rasei noastre... (Brătianu) ...a provocat decăderea morală a României prin capitularea în fața evreilor și a francmasonilor, care și-a căpătat expresia prin instaurarea sistemului democrat-liberal, ce a acordat drepturi tuturor.

Care era însă situația socio-economică a evreilor în această perioadă?

Evreii din România au contribuit din plin la modernizarea economică a țării, ei fiind printre cele mai active categorii de întreprinzători, în domenii de activitate precum: industria textilă și încălțăminte, tăbăcărie, hârtie, lemn și mobilier, arte grafice, industrie alimentară, sticlărie, ceramică, chimică, metalelor, întreprinderi balneare. Pe lângă acestea, evreii se regăseau în comerț, domeniul bancar, arendășie. Evreii s-au adaptat realităților românești, țara fiind predominant agrară, și au inițiat domenii care nu erau acoperite de ocupațiile autohtonilor, în timp ce politicienii imprimaseră țării o dezvoltare națională a industriei, pe calea protecționismului.

Performanțele întreprinzătorilor evrei au fost posibile pornind de la mai multe premise: unii au continuat meseriile tradiționale, alții, având studii în România sau în străinătate, au avut o atitudine deschisă față de inovații. Prestigiul pe care l-au avut firmele evreiești era demonstrat de medaliile primite în țară și străinătate, în urma participărilor la Expoziții de profil interne și internaționale, de faptul că unele deveniseră furnizori ai Curții Regale. Voi enumera în acest sens câteva întreprinderi ce făceau parte din categoria mării industrii a țării:

Prima fabrică română de țesături Leo Geller și Comp. din Iași (1900); Prima fabrică de ciorapi și tricotate de la Iași, proprietar Moritz Rechler (1901); Prima fabrică mecanică cu aburi de frânghie, sforărie, odgoane patent și țesătorie de chingi Moritz Wachtel din Copou – Iași (1886); Letea, prima fabrică română pentru fabricarea hârtiei, S. A., București, înființată la 1879 cu participarea Băncii Marmorosch Blank & Co.; prima fabrică română de mobile și tapițerie, S. Sternberg, din Galați (1880); Prima societate a morilor de abur din Botoșani a fost fondată de Gavriel Abramovici și Sara Freifeld (1844); Prima moară de apă, Aron Abramovitz din Botoșani (1875); Prima Fabrică Română pentru Cojitul Orezului, S. A., București, înființată din inițiativa Băncii Marmorosch Blank & Co. în anul 1904; Prima fabrică de sticlărie din Moldova era a Fraților. Weisengrun, înființată la Bogdănești, în Județul Bacău în anul 1889; Prima fabrică de articole de aramă a lui Menachem Fermo Fils din București (1888); Prima fabrică de mobile de fier Sig. Hornstein, București, 1894;

Calitatea superioară a produselor, hărnicia agenților și a voiajorilor fabricilor, cunoștințele tehnice și eforturile proprietarilor, au fost răsplătite cu numeroase distincții: Medalia de aur și Crucea de onoare la Expoziția din Londra, Medalia de aur la Expoziția de la Paris, Medalia de aur și Crucea de onoare la Expozițiile din Bruxelles și Anvers, ș.a.

Fabrica de sârmă și tablă a lui Osias Ausschnitt din Galați a obținut Diploma de onoare la Expoziția din 1906, Medalia de aur și Placheta de colaborator. Stabilimentul era furnizor al Curții Regale. Pentru meritele sale, M. S. Regele i-a conferit industriașului și comerciantului Osias Ausschnitt „Coroana României” în gradul de mare cavaler, precum și „Meritul comercial și industrial”, clasa I.

Sunt doar câteva exemple, pentru a înțelege anvergura contribuției evreilor români la dezvoltarea țării la începutul perioadei moderne a istoriei sale.

Care era însă climatul cultural în care se dezvolta această comunitate?

Din păcate, rădăcinile antisemitismului românesc se împletesc cu originile statului român modern și cu apariția bogatei tradiții culturale naționale care a însoțit unirea principatelor, independența și crearea României Mari. Antisemitismul care s-a manifestat în România între cele două războaie mondiale a crescut direct din semințele sădite în evenimentele majore ale

dezvoltării țării începută la jumătatea secolului al XIX-lea. Din motive care puteau diferi de la o persoană la alta sau de la un grup la altul, în viața politică, culturală și spirituală a societății românești au existat, în forme variate și cu diverse intensități, puternice curente antisemite. Acestea au fost prezente în cea mai mare parte a secolului care a precedat ascensiunea la puterea a Partidului Național Creștin în 1937, instalarea dictaturii regale în 1938 și a statului național-legionar condus de Ion Antonescu în 1940.

Pe scurt, începând cu secolul 19, odată cu apariția în România a capitalismului, s-a înregistrat o intensificare a atitudinilor antisemite fundamentate economic și politic, dar și, deloc paradoxal având în vedere structura tradițională a societății românești, o concentrare a atacului la adresa religiei mozaice prin folosirea anti-iudaismului de sorginte creștină, combinat cu elemente de naționalism și idei rasiste. Acestui atac i s-a raliat o parte semnificativă a intelectualității române. Doresc să subliniez că, după părerea mea, cel puțin în cazul României, antisemitismul teologic a constituit fundamentul doctrinelor antisemite folosite ulterior de mișcări politice precum Liga lui AC Cuza sau Garda de Fier. Voi încheia cu un singur exemplu, doctorul Nicolae Paulescu, deoarece la ideile lui s-au raportat ulterior toți marii doctrinari ai AS românesc. Paulescu este cel care a dezvoltat cu precădere latura religioasă a doctrinei antisemite românești, însoțită însă și de o fundamentare a antisemitismului cu ajutorul medicinei și a psiho-patologiei. În opinia acestuia, instrumentele prin care evreei își asigură dominarea lumii, în vederea exterminării celorlalte popoare, sunt Talmudul - ca doctrină, iar ca organizație, Cahalul - comunitatea, fapt ce l-a dus pe savant la ideea exterminării dușmanului, formulată interogativ încă din 1913: „Putem oare să-i exterminăm, cum bunăoară se ucid ploșnițele? Acesta ar fi mijlocul cel mai simplu și cel mai comod de a ne scăpa repede de ei, - mijloc care ar fi chiar licit, dacă am urma legile Talmudului.” Soluția este însă respinsă din considerente creștine și înlocuită cu propunerea, mai constructivă, de reeducare forțată a acestei „rase”, prin abandonarea dogmelor Talmudului și prin lichidarea comunității. Conflictul era văzut de Paulescu în termeni religioși, ca o luptă uriașă între „creștinismul dumnezeiesc” și „jidanismul diavolesc”, drept care cheama la mobilizarea întregii lumi creștine. Mobilizare care, în următoarele două decenii, s-a și realizat, cu consecințele pe care le cunoaștem.

NOUTATI MEDICALE

Rubrică de Rodica Grindea

Evitați venele varicoase

Știați că deficiența de vitamina K poate contribui la formarea venelor varicoase care apar pe picioare? Din fericire, această vitamină - care ajută organismului să producă o proteină ce întărește pereții vaselor sanguine și evită ca acestea să se astupe - se află în vegetalele cu frunze verzi, precum spanacul, de exemplu. Dacă nu știți cum să includeți aceste vegetale în dieta dumneavoastră, le puteți prepara ca soufflé, ca budincă, în piure sau într-o salată gustoasă și astfel le veți putea savura în mai multe feluri.

Reducerea acidității

Un studiu efectuat în Danemarca a descoperit că folosirea prelungită a medicamentelor contra acidității nu numai că o poate provoca, ci mai mult, o poate agrava! Aceasta se întâmplă fiindcă stomacul își pierde capacitatea de a controla producerea acizilor. O veste bună? Există o soluție naturală și ușoară de realizat. Vom mânca mai ușor, vom reduce la jumătate riscul de a suferi de aciditate. De aceea, se recomandă să ținem furculița în mâna opusă celei dominante (dreapta, dacă sunteți stângaci și stânga dacă sunteți dreptaci). Desigur, nu veți înceta tratamentul cu un anumit medicament, fără a cere sfatul medicului.

Farmecul relaxant al vaniliei

Vi se întâmplă să aveți vreo zi grea, de maximă încordare? Dacă vreți să vă calmați nervii agitați într-un mod natural și delicios, un ceai de vanilie va face minunea. Consumarea unei cești din această infuzie vă poate liniști în numai câteva minute. După cum afirmă unii neurologi, aceasta se datorează unor uleiuri esențiale, obținute prin amestecul boabelor de vanilie cu frunze de ceai negru sau verde, determină creierul să sporească producția undelor alpha, care ajută la eliminarea stress-ului.

Cărnuri periculoase

La Universitatea Dominicană din California s-a efectuat un studiu care a demonstrat că a consuma carnea organelor - ficat sau rinichi - care conține cadmiu, este dăunător pentru sănătate. După cum susțin cercetătorii, expunerea la o cantitate „picătură” constantă de cadmiu, mărește cu 27% riscul de a suferi de un cancer al sânelui. Aceasta se datorează acestui metal greu, înmagazinat în țesuturile corpului, determinând celulele anormale să crească și să se propage rapid, înainte ca sistemul imunologic să le poată distruge. În afară de aceasta, alte studii relevă că racii pot avea un mare conținut de cadmiu, ei furnizând așa numita „carne închisă la culoare”.

Bare magnetice pentru scolioză

Un gen de bare novatoare pentru creșterea controlată magnetic și create de experții de la departamentul de ortopedie și traumatologie de la Universitatea din Hong Kong ar putea evita chirurgiile invazive repetate ca tratament al

scoliozei. Aceasta este o curbura anormală a coloanei vertebrale, care se produce cu precădere la copii și la adolescenți. Până acum, tratamentul tradițional este inserția chirurgicală a barelor de creștere, care presupun o intervenție costisitoare, cu anestezie generală o dată la șase luni, în vederea prelungirii acestora. După cum informează revista „The Lancet”, implantul barelor de creștere controlate magnetic evită necesitatea unor noi operații. Aceste bare nu sunt încă aprobate, pentru folosirea în Statele Unite.

Despre maladia Alzheimer

Mai mult de 150 de persoane au fost supuse unei tomografii prin emiterea de pozitroni, iar cercetătorii de la Universitatea Duke, din Statele Unite spun că scanările cerebrale la care se folosește noul reactor radioactiv, numit florbetapir

(Amyvid) poate detecta o evidență precoce a maladii Alzheimer, ceea ce ar putea ajuta la predicția viitoarei deteriorări mentale. După cum se afirmă în ediția online a publicației „Neurology”, în acel studiu s-a putut observa că reactorul se unește cu plăcile amiloide care apar în creierul persoanelor suferinde de maladia Alzheimer, ceea ce le permite medicilor să vadă dacă pacienții au aceste plăci.

Cum se poate frâna cancerul pulmonar

Un studiu efectuat de dr. Antonio Maraver, de la Centrul Național de investigații Oncologice, din Spania, confirmă validitatea unei terapii experimentale în vederea frânării unuia din cele mai frecvente ale cancerului pulmonar: adenocarcinoma. Rezultatele, publicate în revista „Cancer Cell”, indică faptul că un medicament din familia inhibitorilor de gama-secretază, acționează ca un supresor tumoral. După 15 zile de tratament, medicamentul „este capabil să frâneze cancerul în stadiu incipient”, afirmă dr. Maraver. Luând în considerație faptul că adenocarcinoma are o cotă foarte scăzută de supraviețuire, orice progres terapeutic este binevenit.

Celule stem pentru inimă

Într-o comunicare de la „American Heart Association” (AHA) cercetătorii de la Institutul de Cardiologie de la Universitatea de Stat din San Diego (California) au afirmat, după utilizarea celulelor stem modificate pentru întinerirea celulelor cardiace vătămate ale pacienților vârstnici cu insuficiență cardiacă - faptul că studiul pe care l-au realizat ar putea conduce la noi tratamente ale acestei maladii. Celulele stem extrase de la pacienți, modificate cu proteina PIM-1, au ameliorat structura celulelor cardiace ale pacienților pentru a accelera activitatea enzimei numite telomerază, care prelungeste telomerii (extremitățile finale ale cromozomilor, care protejează de orice agresiune). Îmbătrânirea și această maladie survin atunci când telomerii se desprind. După cum afirmă doctorița Sadia Mohsin, „celulele stem se pot folosi pentru a încetini îmbătrânirea celulelor cardiace provocată de degradarea telomerilor”.

În urmă cu mulți ani, pe 15 septembrie, două fetițe așteptau în curtea școlii ca ușa masivă de stejar să se deschidă și să-i treacă pragul, pentru prima dată. Una eram eu și cealaltă era Maya. Ne-am apropiat una de alta și mamele noastre, care se știau, fiind amândouă profesoare, ne-au făcut cunoștință. Din momentul acela am devenit prietene, o prietenie care a durat peste ani, cu toate că, fizic, viața ne-a despărțit. Eu m-am stabilit aici, iar Maya în Canada. Viața Mayei este un roman. Cariera ei de succes a început din România. Ea compunea încă de la vârsta de 5 ani, când credea că toți oamenii aud muzică în forumul lor interior, așa cum aude ea. La numai 28 de ani, datorită compozițiilor ei și conferințelor pe care le-a ținut, compozitoarea și lector Maya Badian a fost invitată la al Treilea Seminar Internațional de Studii și Cercetări a Limbajului Muzical Contemporan care a avut loc la Vicenza, în Italia, în 1973. Ea a fost cea mai tânără conferențiară și singura personalitate dintr-o țară comunistă. Maya a luptat pentru familia ei, pentru viața fiului ei, pe care din păcate nu a reușit să o salveze. S-a refugiat în muncă și acolo, în muzica ei, a pus toată dragostea și toate furtunile prin care a purtat-o viața. În lupta ei, Maya l-a avut alături, în permanență, pe Viorel, soțul ei. Dragostea lui i-a dat puterea să treacă prin cele mai cumplite încercări și să-și continue drumul pasiunii ei. Maya Badian este o compozitoare recunoscută internațional, muzicolog de prestigiu, și profesoară cotate printre cei mai buni din Canada. Ea are o carieră muzicală plină de succes.

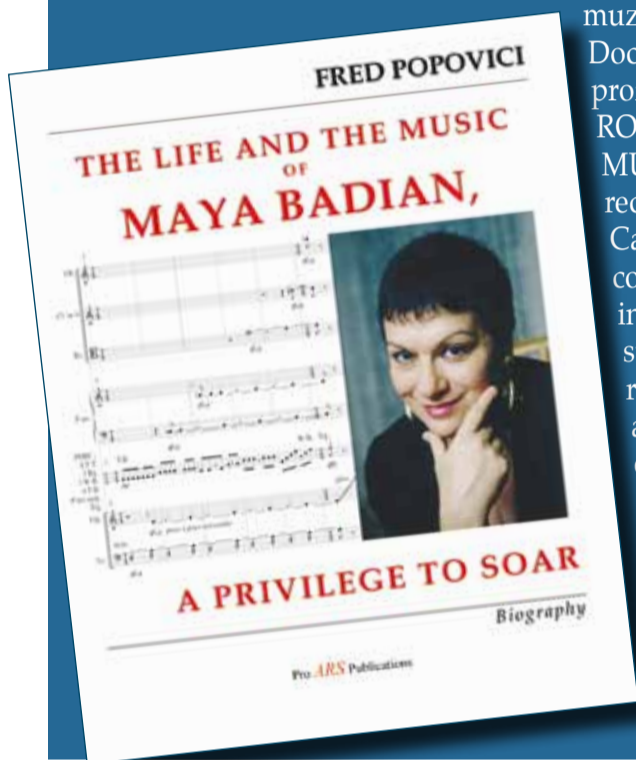
Doctor în compoziție, ea este profesor și examinator la ROYAL CONSERVATORY OF MUSIC, unul dintre cele mai recunoscute conservatoare din Canada; are studenți din toate continentele, participă în jurii internaționale. Are un record stelar în ceea ce privește realizările studenților ei, atât la examene cât și în competiții. Compozițiile ei sunt interpretate în multe țări din lume și au mare succes. Pentru Canada, Maya este un mesager al muzicii canadiene. Pentru mine, Maya este prietena mea cea mai bună; este o

evreică născută în România, ca și mine, doar că ne-am stabilit la mii de kilometri distanță.

Din punctul meu de vedere Maya, prin sionismul ei, face cinste neamului meu și acesta este motivul pentru care m-am bucurat nespus când am primit această corespondență din Canada.

Povestea lui Mircea, fiul Mayei, care a fost un instrumentist virtuoz, cu o carieră începută strălucit, dar care din păcate a plecat dintre noi revoltător de tânăr, răpus de o boală care nu iartă, voi scrie în numărul viitor.

Sanda Feller

Un „CD” cu reverberatie mondială:

Simfonia „HOLOCAUST- IN MEMORIAM”, de MAYA BADIAN

Recent, a avut loc la Ottawa, sub patronajul ambasadorului Israelului, David Sultan, lansarea CD-ului cu simfonia „Holocaust - In memoriam”, compusă de Maya Badian, în interpretarea orchestrei din Dortmund, dirijată de Peter Gunde. Simfonia a fost până acum interpretată în mai multe țări europene, dar este pentru prima dată când apare pe un CD.

Compusă încă în România, în 1987, a fost inspirată de scrierile lui Elie Wiesel, cărui i-a și fost dedicată. De altfel, acesta a fost profund emoționat de lucrare, pe care a caracterizat-o, într-o însemnare, drept evocativă și melancolică.

În noiembrie 1997, Maya Badian a ținut o conferință despre Simfonia

„Holocaust - In memoriam”, la United States Holocaust Memorial Museum din Washington, care a și achiziționat CD-uri pentru a fi oferite vizitatorilor.

Maya Badian explică ce a îndemnat-o să compună simfonia: „Tragedia pe care mi-a transmis-o lectura biografiei lui Elie Wiesel am transpus-o în două teme care simbolizează Viața și Moartea ca o obsesie. Prima parte este o melodie populară din Maramureș, regiune în care s-a născut Elie Wiesel. Această melodie metamorfozată simbolizează viața. Partea a doua este inspirată din cântecele murmurate de evrei în lagărele de exterminare și simbolizează

moartea. Consider această simfonie un mesaj de dragoste și armonie între popoare”.

Maya Badian a plecat din România în 1987. Ea a absolvit Conservatorul din București, în 1968. După imigrarea în Canada, în 1992 a obținut doctoratul în compoziție la Universitatea din Montréal și în prezent este considerată printre cei mai importanți compozitori canadieni.

Cea mai recentă compoziție a sa este „Mozaic scenic (Trei momente pentru pian și pantomimă)”, o combinație între artele vizuale și muzică. Maya Badian a mai compus lucrări inspirate de picturi, dar de data aceasta a făcut

un pas mai departe, combinând muzica cu pantomima. Tentativa ei artistică a obținut notabile succese în Austria și Italia, la Amsterdam, Londra și la „Lincoln Center” din New York.

Maya Badian este și o membră activă a comunității evreiești din Ottawa. De Roș Hașana, ea a compus o piesă specială pentru pian, dedicată Rabinului Steaven Garten, pe care a interpretat-o la Temple of Israel din Ottawa. Putemică personalitate, dotată cu o energie ieșită din comun și cu o capacitate de muncă extraordinară, Maya Badian este, după cum scrie presa canadiană, „un vehicul cultural prețios”.

CECILIA BANC

Simfonia a fost compusă la București, în 1987

LIRICE

Poezii de Rodica Grindea

Popasul ultimului nebun

De la o vreme – ani mulți – câți să tot fie? într-un cotlon de suflet, ce-l știam preaferecat, ascuns de cea mai depărtată, firavă suflare omenească, după cum se spune s-a șubrezit și destrămat ușa pe care-o credeam ținută cu toate săgețile voinței mele. O boare zice-se mai caldă, o adiere de cuvânt ușoară cât un bob de soare topit în roua gândului rămas curat, doar Cerul știe cum o zvârle de perete și-o lasă vraște-nt-aiurea de pot pătrunde înlăuntru orice hoț de candoare și mai nimicitor orice tâlhar de visuri orice nebun flămând de regăsirea vreunei iubiri mânat parcă de vreo putere de dincolo de lumea cunoscută. Se furișează și-acum cineva chiar în clipa ce tocmai moare să-mi sfâșie și ultima fărâmă

de adevăr păstrat cu strășnicie în pumnul strâns ca de copil încrezător într-un surâs să mi-l sfârâme sub călcâiul nepăsător, nesocotit al ultimelor sale drojdii de nebunie fără de hotar.

Fantomatică iubire

Peste orașul respirând a primăvară s-au așternut ca o păclă cenușie vorbele tale-al căror înțeles tu însuși nu-l mai poți cuprinde și nici răstălmăci, nici desluși din haosul simțurilor și-al gândurilor zvârcolite într-un vârtej al neputinței înecate în peste-o mie de incertitudini încremenit ca-nt-o pânză țesută cu o vicleană măiestrie-abilitate a păianjenului veninos al neîncrederii și șovăirii tale între visul curat al regăsirii timpului trecut, sfâșiat de amândoi cu bună știință și-ntre mocirla fățarnică onorabilă, civilizată nutrită chiar de tine-singur din propriile răsuciri ale unei false-mpreunări surogat stătut și leșios de iubire statornicită.

Proverbe și zicători

- Când îți cumperi pantofi, nu-i încerca pe picioarele altora.
- Observă ce fac alții, dar ocupă-te de propriile tale treburi.
- Nu tot ce strălucește e aur – dovada – un cap chel.
- Nu numai că are păr blond, dar vrea să fie și buclat.
- Mi-ar trebui un al treilea ochi pentru cât am de plâns.
- Un blestem: Să aibă o sută de case și, în fiecare, o sută de camere, fiecare cameră să aibă 20 de paturi, iar cel blestemat să aibă febră și să alerge prin toate paturile din toate casele.
- Un sărac poate să ajungă bogat, un ignorant n-o să ajungă niciodată savant.
- E bun, pe seama altuia.
- Cine are un înger păzitor în Cer, are și pe Pământ.
- Dacă Dumnezeu i-ar asculta pe proști, lumea ar arăta ca ei.
- Evreul este o creatură de statură mică, dar tuturor le pare foarte mare.
- Oglinda spune adevărul.
- Toți iubesc adevărul, dar puțini îl spun.
- O glumă este o jumătate de adevăr.
- Trăiește, dar lasă-l și pe altul să trăiască.
- Poți să-l învârtești pe degetul cel mic.
- Nu-ți trece favorurile de la unul la altul.
- Nici prietenilor nu le place să fie singuri.
- Așa muzicanți, așa nuntă.
- Când soțul se cheamă Șmerl, soția se cheamă Șmerleiche.
- Când lovește o piatră rece, sar scânteii.
- Când îți razi barba nu poți vorbi, de aceea femeile n-au barbă.
- Inima este pe jumătate profet.
- Rachi spune: cât ești în viață, mănâncă Moti!
- Nu scuipa în fântână! O să mai ai nevoie de apa ei.
- Regretele n-au de-a face cu negustorii.

Tendențe astrologice pentru anul 2013

Berbec 21 martie – 20 aprilie

Nativii din această zodie se vor simți atrași și influențați de oameni noi, interesați, chiar excentrici, din diferite pătri sociale. Vor dori să schimbe multe în viața lor, dar atenție, nu sunt indicate schimbări bruște, negândite, pentru că nu todeauna vor fi benefice. Feriți-vă de acțiuni la granița legii, care pot să vă provoace neplăceri foarte mari. Domeniile cele mai importante sunt cariera și finanțele. Va fi necesar să munciți mult. Pot interveni discuții cu superiorii, pe care ar fi bine să nu le provocați, pentru că puteți să pierdeți, ceea ce ați obținut până acum. Pot exista pierderi de bani, sau înăsprirea condițiilor de ai obține.

În prima parte a anului este indicat să studiați ceva, iar în a doua accentul se va pune pe familie și pe cămin: renovări, construcții, schimb de locuință, adunarea tuturor membrilor.

Taur 21 aprilie- 22 mai

Poate interveni o oare care stare de moleșală și de depresie. O atenție deosebită trebuie acordată sănătății. Pot apare diverși oameni în anturaj, care să vă atragă în diverse acțiuni care nu se vor sfârși bine. Trebuie foarte multă atenție, pentru că puteți să intrați în încurcături din care veți ieși foarte greu. Pot exista probleme și obstacole în relațiile de parteneriat sau conjugale. Prima parte a anului vă va aduce satisfacții materiale, iar în partea a doua ar fi bine să acordați un interes mai mare studiilor. Se poate să reluați studii începute mai demult și întrerupte. Călătorii planificate pot fi amânate, sau oricum trebuie gândit bine înainte de a pleca la drum.

Gemeni 22 mai – 21 iunie

Este un an foarte bun, când accentul se va pune pe profesie și câștiguri financiare. Va trebui să munciți foarte mult, dar rezultatele vor fi pe măsură, și câștigurile mai mult decât frumoase. Este momentul să vă valorificați talentele și creativitatea în toate domeniile de activitate. Nu vreau să vă sperii, dar trebuie acordată o atenție deosebită sănătății. Netratarea la timp a unor boli poate duce la cronicizare. Trebuie respectat un program ordonat de viață, odihnă, sport și cel mai important mergeți la doctor, faceți-vă analize, nu lăsați nimic legat de sănătate la voia întâmplării.

Rac 22 iunie – 22 iulie

Se prevede un an norocos, o ascensiune în carieră și o sporire a veniturilor. Dușmanii, invidiile, cu toate că nu vor dispărea complet își vor diminua mult din putere. Vi se vor recunoaște meritele și veți fi apreciați la justa dvs. valoare. Este bine totuși să fiți prudenți și să nu lăsați nimic la voia întâmplării. Nu încercați să vă luați asupra voastră sarcini pe care vă va fi greu să le duceți la bun sfârșit. Analizați cu discernământ relațiile de parteneriat și de cuplu. Cineva din trecut poate apare pe neașteptate în viața voastră. Sunt șanse de stabilirea unei legături de cuplu sau de parteneriat, achiziționarea unei case, sau a unei mașini, petrecerea unui concediu pe care nu-l veți uita prea curând. Se pot ivi conflicte cu generația tânără.

Leu 23 iulie – 22 august

Relațiile sociale se vor extinde și vor influența în bine toate proiectele, în desfășurate. Proiectele noi au șanse de derulare exact așa cum vă doriți. Pe la mijlocul anului pot exista momente de nesiguranță, sau de oboseală, dar vor trece repede și cu forța și ambiția care vă caracterizează veți reuși să ajungeți în top. Sunt multe șanse să reușiți în studii universitare, specializări, călătorii de lucru sau de plăcere.

Un segment care nu trebuie neglijat este sănătatea. Veți fi nevoit să acordați o mai mare atenție problemelor legate de cămin și de familie, pe care prins în vâltoarea muncii le-ați cam neglijat.

Fecioara 23 august – 22 septembrie

Un an foarte bun pentru avansarea în carieră, recunoașterea meritelor de către superiori, crearea unui cerc mai larg și mai elevat de prieteni cu care să vă petreceți timpul liber și care să vă mărească popularitatea și prestigiul. Bani se vor câștiga mai ușor și administrarea lor va fi mai eficientă. Cei liberi vor întâlni partenerul sau partenera ideală și relația poate duce la căsătorie. Veți putea achiziționa acum lucruri pe care le-ați dorit, dar nu ați avut posibilitatea să le procurați. Este unul din cei mai buni ani din viața voastră.

Balanta 23 septembrie – 22 octombrie

Un an foarte bun pentru cei născuți în această zodie. Veți beneficia de legături foarte bune care vă vor propulsa în carieră și în viața socială. Este momentul să vă puneți în valoare toate talentele creative pentru că vor fi foarte apreciate. Nu vă lăsați furat de val, păstrați o ordine în tot ce întreprindeți, pentru că altfel riscați să vă pierdeți în acțiuni neesențiale, în întârzieri care pot pune într-o lumină mai puțin bună realizările adevărate pe care le veți avea în acest an. Puteți să urmați cursuri universitare, să vă desăvârșiți pregătirea profesională, sau cursuri legate de diverse talente sau hobby-uri pe care le aveți și vreți să le desăvârșiți. În a doua jumătate a anului puteți obține o funcție foarte bine plătită sau să vă realizați printr-un talent deosebit pe care îl aveți.

Scorpion 23 octombrie – 21 noiembrie

Prin intrarea lui Saturn în această zodie, unde va sta 3 ani, anul acesta nu va fi ușor, dar vă oferă și multe oportunități. O să fiți obligați să luați deciziile în funcție de necesități și nu de dorințe, veți munci mult și nu o dată vă veți simți foarte obosiți. Este o perioadă în care trebuie să vă ordonați, să respectați o anumită disciplină și chiar să slăbiți dacă doriți acest lucru. Veți putea să vă realizați planurile și proiectele, bazându-vă numai pe intuiția voastră. Dacă este cazul așteptați până condițiile vor fi mai prielnice. Nu vă aruncați cu capul înainte fără să știți sigur unde ajungeți. Se prevede succes în începerea sau continuarea studiilor, care să vă asigure pentru viitor o diplomă cu care să puteți ocupa un post foarte bun și bine plătit. Se prevede succes în probleme legate de moșteniri, recuperări de bani, recunoașterea unor drepturi. Călătorii de lucru sau de plăcere se prevăd pentru a doua jumătate a anului.

Sagetator 22 noiembrie – 21 decembrie

Este un an cu urcușuri și coborâșuri. Vă simțiți slăbit, obosit și de multe ori depășit de evenimente. Este foarte necesară odihna. Deasemenea trebuie să vă feriți de excese în toate domeniile. Legat de locuință, proprietăți sau familie pot apare neclarități, confuzii, încurcături diverse, în primele luni ale anului. Deasemenea multă atenție în gestionarea banilor în special în iunie – iulie, când se pot ivi încurcături cu acte, discuții, întârzieri.

Sunt șanse pentru întemeierea unei familii cu condiția să dezvoltați comunicarea cu partenerul și să renunțați la spiritul independent care vă caracterizează.

Capricorn 22 decembrie – 21 ianuarie

Este un an mai bun decât precedentul. Reușite pe plan profesional, cu mai mulți bani și cu proiecte de lungă durată, în prima parte a anului. Există șansa de a reuși să-ți pui în evidență un talent creativ, pe care să-l transformi în profesie. În a doua jumătate a anului accentul se pune pe mariaj. Ați putea legaliza o legătură existentă sau să întâlniți persoana mult visată. Uranus în Berbec în segmentul care se ocupă de cămin și familie poate să vă tulbure, să răscolească echilibrul casei, al părinților, al proprietăților. Prin dorința de schimbare, ideile extravagante de modernizare, revolta împotriva ordinii stabilite, Uranus vă cere să acționați. Este bine să vă alegeți singur schimbarea, pentru că lucrurile lăsate în voia soartei pot acționa împotriva voastră.

Varsator 21 ianuarie – 20 februarie

Pentru cei născuți în această zodie mesajul principal al astrelor este să se disciplineze în activitățile pe care le desfășoară și să muncească mai mult, pentru că, Saturn în casa profesiei le asigură succesul numai în felul acesta. Posibilitățile sunt foarte mari și au șansa să pună bazele unei cariere de succes.

Dacă nu respectă aceste cerințe ale lui Saturn, ar putea avea surpriza neplăcută să-și piardă postul sau să fie retrogradați. Pot apare câștiguri din activități creative sau din exploatarea unui talent. Trebuie să vă feriți să fiți atrași de miraje care nu duc nicăieri, sau de combinații dubioase.

Pesti 20 februarie – 21 martie

Este în general un an bun, în care vă veți împlini sufletește, veți iubi la cote maxime, dar e bine să știți că s-ar putea să fie ceva trecător, care, însă, va lăsa o amintire de neuitat. În a doua jumătate a anului vă puteți pune în valoare pasiunea pentru o activitate creativă, care datorită talentului poate deveni carieră și sursă de câștig pe mult timp de acum înainte. Veți întreprinde tot felul de acțiuni pentru a vă aranja locuința, să stabiliți relații deosebite cu părinții, rudele sau vecinii, în prima parte a anului, iar în cea de a doua vă veți ocupa în special de copii. În acest an familia se poate mări prin căsătoria unui membru al ei, sau prin apariția unui copil.

HAZ DE NECAZ

Haim și Moshe și-au deschis restaurante.

La Haim e coadă zi și noapte la mititei, iar la Moshe - faliment.
 - Măi Haim, spune-mi și mie, cum faci tu mititei, că la tine lumea dă buzna și la mine nu calcă nimeni.
 - Păi cum să-i fac, jumătate carne, jumătate rahat.
 - Ah, tu pui și carne.

Înghețata

Shloimale ajunge la New York și e supărat foc când vede, în geamul cofetăriei lui Haim, prietenul său din copilărie, anunțul:
 „Intrarea evreilor, strict interzisă”.

Intră în cofetărie, îl ia de guler pe Haim și-l dojenește:
 - Nu ți-e rușine, tu care ești evreu și ai suferit din cauza legionarilor, și ai fost în Transnistria, și erai să mori la Auschwitz, tocmai tu să pui un anunț că evreii n-au voie să intre să mănânce o înghețată?
 - Stai, măi, tu ai gustat din înghețata mea?

Explicația-rabinului

Ițic, care are 80 de ani, află că nevastă-sa Rifca, în vârstă de 18 ani, va naște un copil. Nedumerit, merge la rabin.

- Rebă, cum se poate așa ceva?
 După câteva clipe de gândire, rabinul îi spune:

- Uite, Ițic, am să-ți dau un exemplu:
 În Sahara se plimbă un bătrân cu o umbrelă veche și stricată. Deodată, apare un leu fioros. Bătrânul duce, de frică, umbrela la ochi și face „pac!”.
 Și minune, leul cade mort. Ei, ce crezi, cum se poate așa ceva?!
 Poate că în spatele bătrânului, o fi apărut un tânăr vânător, cu o pușcă faină și el a tras cu adevărat.

Vin „botezat”

La Nuhăm, angrosist de vinuri, vine Marin, cârciumarul, să cumpere 5 butoaie cu vin.

- Spune-mi Nuhăm, îl roagă Marin, câtă apă se adaogă la un butoi.
 - 50 de litri, îi spune Nuhăm.

După câteva zile, Marin se întoarce furios:
 - Hoțule, nenorocitul! - strigă Marin. Am adăugat 50 de litri de apă și vinul nu mai e de băut.
 - Ah, murmură Nuhăm. Și tu ai adăugat 50 de litri de apă?!

Evreii și frizerii

Șmil se duce la patronul lui creștin și-i spune:
 - Nu mai pot să lucrez în prăvălia asta. Toți angajații duminică sunt antisemiți.
 - Cum ai ajuns la această concluzie? O fi poate unul sau doi. Dar nu toți.
 - Nu. Toți sunt antisemiți. De altfel, am făcut un test. Le-am pus o întrebare. Toți mi-au dat același răspuns.
 - Ce-întrebare?
 - I-am întrebat ce-ar spune dacă ar fi exterminați toți evreii și frizerii.
 - Frizerii? De ce frizerii?
 - Ai văzu? Și dumneata!

Gusturi diferite

- Un singur lucru îmi place la soția lui Ștrul.
 - Care anume?
 - Că nu e soția mea.

Escrocherie

- Cum îți place la școală?
 - E o escrocherie. Noi ne facem lecțiile și învățătorul primește salariul.

Bun comerciant

Cohen își învață fiul:
 - Dacă vrei să fii un bun comerciant, cumperi de la pesimiști și vinzi la optimiști.

Într-un magazin de confecții

- Vă rog o cămașă nr. 38.
 - Ca și cea pe care o ai pe dumneata? întrebă vânzătorul, politicoș.
 - Nu, mai curată.

La telefon

E știut că israelienii gesticulează în timp ce vorbesc. Instrucțiuni afișate lângă un telefon public:
 - Introduceți o monedă;
 - Cu mâna stângă ridicați receptorul;
 - Cu mâna dreaptă începeți să vorbiți.

Nu-i mai simplu?

- Ce faci, Moșe, mănânci în ziua când toți evreii postesc?
 - Uite ce e: eu nu fur, nu mint, nu iau dobândă, dar nici nu postesc!
 - Ce tâmpit ești, nu e mai simplu să nu mănânci o zi?

Boabe de fasole

Efraim cu Moșe s-au dus la oraș, unde au făcut-o lată: au mâncat la restaurantele necușer, s-au destrăbălat cu târfe.

La întoarcere, un „binevoitor” i-a turnat la rabin, care i-a pedepsit: opt zile să umble cu boabe de fasole în pantofi.

A patra zi a pedepsei cei doi se întâlnesc pe ulițele satului; în timp ce Iossel șchiopăta de tot, Moșe umbla, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat.

- Ce faci, Moșe, doar nu ai îndrăznit să nu respecti ordinul rabinului?
 - Sigur că îl respect, dar el nu ne-a interzis să fierbem fasole!

Iankel-stă-de-vorbă-cu-Iossel

- Hai să căsătorim copiii, spune Iossel, fiica mea Sara este adorabilă.
 - Sunt de acord.
 - Dacă ea se mărită cu David al tău, îi dau 10000 de shekeli pentru fiecare an împlinit al ei. Ce zici?
 - Câți ani are Sara?
 - Cincisprezece.
 - Cred că ea este prea tânără pentru David al meu.

Viceversa

Moise împreună cu Aron înființează o fabrică de covoare.

-Cum merge afacerea? Îl întrebă Iossel pe Moise.
 -Destul de bine.
 -Tu ești, într-adevăr, asociat cu Aron?
 -Da. Dar de ce întreb?
 -Păi, eu știam că tu nu aveai bani.
 -Nu are importanță. Aron avea capitalul, iar eu - experiența.
 -Înțeleg.
 -Și într-un an, Aron va avea experiența mea, iar eu capitalul.

Căsătorie

-Este adevărat, Iossele, că ți-ai măritat fiica cu casierul tău?
 -Nimic mai adevărat.
 -Mă miră teribil. Nu spuneai tu că nu prea ai încredere în el?
 -Spuneam, spuneam.
 -Și totuși i-ai dat mâna fiicei tale?
 - Bineînțeles. Gândește-te, dacă fugi cu banii, măcar fiica mea va fi cea care se va bucura de banii mei.

Moneda

Frumoasa Rebeca are un amant, David. Într-o zi îi telefonează:
 - Soțul meu trebuie să plece diseară de acasă; să fii la ora 9 în fața casei.
 Dacă într-adevăr a plecat, voi arunca pe fereastră o monedă de 10 shekeli și vei putea să urci.
 Seara, David se înființează la postul său, moneda este aruncată, iar Rebeca se întinde languros pe pat, așteptându-l.
 Trec 5 minute, 10, 20. Ea începe să se enerveze, când - în sfârșit - se deschide ușa și intră David.
 - Ce s-a întâmplat? Spune ea, n-ai auzit moneda căzând?
 - Ba da, dar în întuneric nu am-putut-o găsi.